

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Marcokwe Marcos

Tärä ne tikaka abko kädian nämane Marcos. Niara kädian nämane Juan Marcos arato. Marcos abko nikani ñakare Jesu mukore nitre ja töitikaka Jesube ni jätäbti nibu kwrere, akwa niara abko Pedro kukwe muko nütüta, aiseite Pedro kākwe Marcos die mikani tärä ne tike abko ni kwati tä nütüre. Erere arato, Marcos abko Jerusalénbo, aiseite Jesukwe dre dre nuenbare amne dre dre niebare kwe abko nükani gare ie.

Nitre ñakare israelitare nünanka juta Romate, ye kräke Marcokwe tärä ne tikani, kukwe kuin Jesukristobtä mikakäre gare ietre. Nitre romanobo nämane nitre tödekaka Jesubti mike ja tare nike kri juta Romate, aiseite nane Marcos kākwe tärä ne tikani niaratre die mikakäre nünenkä dite Jesukrä.

Tärä nebtä abko Ngöbö Odei Jesu nükani nüne kä nebtä angwane, kukwe kuinquin nuenbare kwe ni kwatikä niaratre okwäbti abko Marcos tö namani mikai gare ni jökräye. Erere arato, Jesu mikani ja tare nike kri, bti krütani krusobtä, yebtä Marcos tä blite bari kabre. Erere arato, Jesukwe ja tare nikani kri, bti krütani, abti nukaninta nire, aiseite niara bari dite ni rüe Satana ye ngwä amne tä ni die mikaka mta-re abko Marcos tö namani mikai gare tärä nebtä.

Marcos ne mdenbtä abko kukweta tikani Hechos 12.12,25; 13.5,13; 15.36-39 amne 2 Timoteo 4.11. Marcos kākwe tärä ne tikani ñongwane metre gare ñakare nie, akwa tikani kä 50-70 angwane nütüta.

Juan Bautista kākwe ji tikani Jesu käne

(Mateo 3.1-12; Lucas 3.1-9,15-17; Juan 1.19-28)

1 Kukwe kuin nuenbare Ngöbö Odei Jesukristokwe abko nakaninkä ño kena ja täri-täri abko ti bike tike täräbtä. Jesukristo nämane nüne ño abko ti bike tike täräbtä.

2 Bati kira Ngöbökwé Juan ni ngökaka ñöte juandi ni mike biare niara Odei kakäre ngäbti, ye Ngöbökwé niebare niara Odeiyé angwane, tika-mna krörö täräbtä kwe ja kukwei niekä kädian nämane Isaiaye:

Tikwe ja kukwei ngwianka juandi iti ma känenkri.

Niarakwe ni töi mikadi biare ma käne, ji ükateta biare ye kwrere.

Malaquías 3.1

3 Ni ye näin ñäke jume ja dibti kä kaibete, kākwe niedi krörö: Ji ükateta kuin biare jrei känenkri, ye kwrere ja töi mike kuin biare munkwe.

Ji ükateta niken metre ta, ye kwrere ja töi ükete metre ni Dänkien käne munkwe, niebare kwe

Isaiás 40.3

abko tikani kore täräbtä Isaiakwe Juanbtä.

4 Ye erere bati, Juan ni ngökaka ñöte nükani kä kaibete, kä nikani niere: Munta kukwe kämekäme nuene, yebtä mun moto raba ulire. Kukwe käme kite jire jökrä temen munkwe, bti mun jata ja mike ngökare ñöte. Munkwe ye nuendi angwane, Ngöbökwé mun ngite ye diandikä jire jökrä munbtä, bti tikwe mun ngökadi ñöte, niebare Juankwe. Ngöbö Kwéi tikani Isaiakwe Juanbtä abko erere namani bare. **5** Ye ngwane, nitre nünanka kākä Judeate btä juta Jerusalénte nükani kwati Juan kukwei nuakäre, kä namanintre ja ngite niere Ngöböye angwane, Juan namani ngökö Nö Jordánte.

6 Juan abko nämane kameo drüen dikani dänre^a kite jabtä amne nämane mäketé nibi kwatäbti jae amne mrö kweta nämane kwe abko tröda btä munkö känsenta. **7** Juan nämane ñäke angwane, käre namani niere krörö: Ni jatadi iti ti jiebtä abko bari di kri ti ngwä, aiseite ja ñan rükadre töre jire chi tie sandalia tike-te ni ye ngotobtä. **8** Tita mun ngökö ñö aibe te, akwa ni ye abko kākwe Ngöbö Üai Deme mikadi nüne munbtä. Abko kore se, niebare Juankwe.

Juankwe Jesu ngökani ñöte
(Mateo 3.13-17; Lucas 3.21-22)

9 Juan nämane nitre ngökö ñö Jordánte angwane, Jesu nämane juta Nazarete kä Galilea yete. Jatani nüke Juan kanti angwane, Juankwe ngökani ñöte, **10** jatani gökökäta ñöte käin, ye btäräbe kä käin ñäkänintbe Ngöbökwé namani tuen ie, bti Ngöbö Üai jatani ütü bä kwrere nüke mate btä, namani tuen ie jabtä. **11** Ngöbö kukwei jarabare krörö kä käinbti: Ma ti Ngobo tikwe. Ma tare kri tikwe. Ma käi nuäre kri tibtä, niebare kore kä käinbti Jesuye.

Diablukwe Jesu nuaninte ja käne
(Mateo 4.1-11; Lucas 4.1-13)

12 Yebti Ngöbö Üai nikani Jesu ngwena nebe kä kaibete.

^a 1.6 kameo drüen dikani dänre. Kukwe tä tikani Mateo 3.4 btä, yebtä ñäke.

^b 1.7 sandalia tikete. Jesu näire ni klabore kökani ni mdakwe abko bari ene. Niaratre aibe nämane sandalia ni mdakwe tikete, aiseite Juan nämane ja bä mike bari ene ni klabore ngwä.

13 Kä ye kanti Jesukwe nūnan-tbebare kōbō gre ketebu jāndrān kāsenta kāite. Ye ngwane abko, Satana namani Jesu nuente ja kāne, akwa Jesukwe űan Satana mikani tāte. Yebti angele nūkani ruāre abko namani Jesu die mike.

Jesu nikani Ngōbō kukwei kuin dirire kena

(Mateo 4.12-17; Lucas 4.14-15)

14 Yebti abko, Juan kitani ngite kā teri. Yebti Jesu nikani Galilea, namani kukwe kuin Ngōbōkwe niere krōrō: **15** Ti rabadre gare kā nebtā kōbōi kitani Ngōbōkwe abko nūra amne Ngōbō kitera gobrane nibti. Kukwe kāmekāme kita temen munkwe, bti kukwe kuin Ngōbōkwe nebti tōdeka munkwe, Jesu namani dirire kore.

Jesukwe ni kārābare nibkā ja tōitike jabe

(Mateo 4.18-22; Lucas 5.1-11)

16 Abti bati Jesu nikani űō Okwā Kri Galilea kōrābare, nikrabare kwe angwane, ni jatabare nibu ie. Iti abko kādian nāmāne Simón. Etba kwe abko kādian nāmāne Andrés. Niaratre abko gwa gaka abko nāmāne krade kite űōte, btā Jesu okwā namani. **17** Jesukwe niebare ietre:

Mun brān tibe amne munta gwa gaen űō, ye kwrere tikwe mun mikadi ni ngwianka Ngōbōye, niebare kwe ietre.

18 Ye btārābe, niaratre kākwe krade kitani temen, bti nikani Jesube.

19 Nebti Jesu nikani mda mentokwāre űō kōrābare angwane, ni iti kādian nāmāne Santiago amne etba kwe abko kādian nāmāne Juan abko nāmāne krade gudike rute. Niaratre nibu ye abko Zebedeo ngābriānkā, btā Jesu okwā namani angwane, **20** Jesukwe kārābare ja tōitike jabe arato. Niaratre kākwe sribikā aibe mikaninte rute rūn Zebedeobe, bti nikanintre Jesube.

Jesukwe űai kāmē juanintari mento

(Lucas 4.31-37)

21 Yebti nikani jōkrā juta kādian nāmāne Capernaūmte. Abti kōbō jadūkakrāte angwane, Jesu nikani sinagoga yete, kanti nikani dirire. **22** Jesu namani dirire, yebtā ni jōkrā űan tōi namani krūtare, űobtā űan angwane ni tōbtā di kri kākwe diri ja di ngōi, kwrere jire Jesukwe diribare ietre amne, Kukwe Biani Ngōbōkwe Moiséye dirikātre nāmāne dirire, ye kwrere Jesukwe diribare űakare. **23** Angwane ni nāmāne iti sinagoga yete, btā űai kāmē nāmāne nūne. Te batibe ni ye kākwe ngratebare krōrō mda:

24 ű Jesu Nazarebo, nun tuemetre kaibe nete! űYe űobtā abko ma kite ja mike kukwe nunkwete ta yere? űMa kite nun gaenkā ya űō yere? Jesu, ma gare kuin tie. Ma abko Ni Deme Ngōbōkwe gare tie, niebare űai kāmēnkwe Jesuye.

25 Abtā Jesukwe niebare mda űai kāmeye:

űűai kāmē, kada mkā kete makwe! Ni ye tuemetre gwāngwarbe. Nān mento btā, niebare kwe.

26 űai kāmē ye kākwe ni ye ngrūkaninte jume ngrabare, bti ngratebare kri kwe, bti ngitiani mento ni yebtā. **27** Nebtā ni jōkrā tōi űan namani krūtare Jesubtā, kā namani niere jae kwārikwāri: űNi neta kukwe btin dirire űō űō amarebti niara di tārā űai kāmē juentari jōtrō au, tā űāke kwatibe űai kāmē juantarikrā mento amne űai kāmē tā niara kukwei mike tāte sere! abko namanintre niere kore jae kwārikwāri.

28 Kukwe nakaninkā kore, abtā Jesu kādrie nikani jōtrō ngwarbe, niken kā ketareketare te kā Galilea yete.

Jesukwe Simón kōbrān merire mikaninta kuinta

(Mateo 8.14-15; Lucas 4.38-39)

29 Jesu nāmāne sinagoga kanti. Nikani angwane, nikani Santiagobe btā Juanbe nebe Simón btā Andrés kanti. **30** Namani kanti angwane, Simón kōbrān merire abko nāmāne bren drangwan kisete, niebare kwetre Jesuye.

31 Abtā Jesu nikani mike űārāre mda, nikani nebe jānbtā ken se kwrere, kākwe Simón kōbrān kani küdebti, bti ganinkrō krō kwe. Ngōbō diebti

drangwan nikaninbe batibe btā, namanintabe kuinta, bti nikani mrō kāmene niaratre bukakrā.

Jesukwe ni bren bren mikaninta kuinta

(Mateo 8.16-17; Lucas 4.40-41)

32 Kā jatanina iko angwane,^c ni kwati nūnanka juta yete nūkanini Simón kanti mrākā bren bren ngwena amne mrākā nāmāne ja tare nike űai kāmē kisete abko jānikani Jesuye mikadreta kuinta kwe abkokāre. **33** Ni namani kwati krūbāte ja űkaninkrō jukwebtā angwane, **34** Jesu namani ni bren bātākā ngwarbe miketa kuinta. Arato űai kāmē juanintari mento kwe ni kwatibbtā. Jesu nāmāne sribire Ngōbō diebti abko nāmāne gare űai kāmeye, aisete Jesukwe űai kāmē kukwei űtani jōkrā arato.

Jesu nikaninta Ngōbō Kukwei dirire

(Lucas 4.42-44)

35 Abti de, kā nāmāne diore angwane, Jesu naninkrō, nikani kā kaibete blitakāre Ngōbōbe. **36-37** Simón btā kukwe muko mda mda nūkani ngwāte angwane, nikanintre Jesu kāmēntari kisere. Te kwanintari ietre angwane, niebare kwetre Jesuye:

Ni kwati nibi ma kāmēntari kisere, niebare kwetre ie.

38 Jesukwe niebare mda ietre:

^c 1.32 Kā jatanina iko, yebti nitre israelita nikani mrākā bren bren ngwena nebe Jesuye, űobtā űan angwane űānā nikani timon dere angwane kōbō jadūkakrā nikani ta abko nāmāne ngibiare aisete.

Ti jatani blitakäre kukwe kuin Ngöbökwebtä juta mda mdate arato, aiseite mun ani juta mdabti nokore temen, niebare kwe ietre.

39 Ye erere bkänä, Jesu nika-ni dikekä kä jökräbti temen kä Galileate angwane, namani blite kukwe kuin Ngöbökwebtä sinagogate kä ketareketare te. Arato üai käme nibtä abko namani juentari mento btä.

Ni iti kwata bren lebra kisete abko Jesukwe mikani quinta
(Mateo 8.1-4; Lucas 5.12-16)

40 Kukwe namani bare kore angwane, ni iti bren lebra kisete, abtä ngütüete ngrabare jatani Jesu ngäbti angwane, namani ngukudokwäbti temen Jesu ngwärekre, kākwe niebare ie:

Ma tö ti mikaita quinta ne ngwane, makwe ti mikata quinta, ie ti tö nibi, niebare kwe Jesuye.

41 Abtä ni ngütüete ye namani ruentari tare kri Jesuye, kākwe kise mikani ni yebti, bti niebare kwe ie:

Ma rabata quinta, ie ti tö nibi, aiseite gwängwarbe ma bike nebeta quinta, niebare Jesukwe ie.

42 Ye btäräbe ni kwata ngütüete ngrabare lebra kisete ye kwata namaninta quinta jökrä ngrabare. **43-44** Bti Jesukwe niebare ie:

Ma nibira quinta jökrä, ye makwe ñan nie jire chi ni mda mdaye, akwa ma rika ja kwata quinta mike tuadre ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäreye.

Erere arato, ni bren kore tä nebeta quinta abko kākwe jändrän mden mden biandre niebare Moisékwe, ye erere ma rika ngwana biandre Ngöböye, ma rabadre dbe niara ngwärekre abkokäre. Yebtä abko ma nenante quinta abko rabadre gare ni jökräye, abkokäre ma rika jändrän ye ngwana. Abko kore se, niebare kwe ie.

45 Akwa Jesukwe niara mikani quinta, ye nikani kädriere ni jökrä ben. Yebtä abko, ni kwati tö namani ja tuai Jesube. Abtä Jesu ñan namani dikekä jäme juta ngwäre temen, aiseite namani ja gwirrie miketbe bäri kä kaibete juta bäre akwa, ni kwati krübäte namani nuke niara kanti.

Ni ruen ñakare ngrabare abko Jesukwe mikaninta quinta
(Mateo 9.1-8; Lucas 5.17-26)

2 **1** Abti Jesu nikaninta gwi juta Capernaüm yete. Ye abko gani ni Capernaümbokwe **2** angwane, ni nükani kwati gwi nukebe jukwebtä, aiseite kä ñan namani kwen rabakäre Jesu kanti gwi. Angwane Jesu nämane dirire Ngöbö Kukweibtä ni kwati yeye. **3** Angwane ni jatani nibkä ni bren ngwana iti ja ñäte Jesuye. Ni bren ye abko ni ruen ñakare ngrabare abko kisete dikekä ñakare abko jatani ngwana ja ñäte Jesuye. **4** Akwa ni nämane kwati dikaro aiseite, ñan namani neme Jesu kanti. Abtä nikanintre jubti käin, kākwe ju mkä tikaninkä, bti ni bren ye

gibianinkä jänkwata ngöi ju mkäte ta timon kwetre Jesu ngwärekre. **5** Nitre nükani ni bren ngwana amne ni bren ye nämane tödeke kwatibe Jesubti namani tuen Jesuye angwane, Jesukwe niebare ni bren yeye:

Tikwe ma ngite Ngöbö rüere ye dininkä mento mabtä ti mräkä, niebare kwe ie.

6 Yebtä abko, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikatre nämane siba, kä namani töbike krörö mda Jesu kukweibtä:

7 Ngöbö aibe tä ni ngite niara rüere denkä mento nibtä amarebti, ¿se ñobtä abko ni se tä ñäke kore Ngöbö rüere sere? namanintre töbike kore Jesubtä. **8** Namanintre töbike kore, ye abko gani Jesukwe. Abtä niebare kwe ietre:

¿Ñobtä munta töbike kore tibtä yere? **9** ¿Dre abko bäri nuäre niedre ni ruen ñakare ngrabare nokoye? ¿Ma ngite Ngöbö rüere, ye tikwe dininkä mabtä abko bäri nuäre niedre ya? o ¿Näin krö, jänkwata makwe ye den kisete, bti nän dikekä abko bäri nuäre niedre ya? Ye abko, ma ngite Ngöbö rüere ye tikwe dininkä mabtä abko bäri nuäre niere, ñobtä ñan angwane raba bare ya, ñakare ya ñan jatadre munye. **10** Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne ie Ngöbökwe ja di biani mun ngite Ngöbö rüere diankakäre mento munbtä kä nebtä, ye abko ti bike bä mike tuadre munye, niebare Jesukwe.

Bti niebare kwe ni ruen ñakare ngrabare yeye:

11 Näin krö. Jänkwata makwe ye den kisete amne nänta ja gwiriete, niebare kwe ie.

12 Angwane jötrö ngwarbe ni jökrä okwäbti, ni ruen ñakare ngrabare ye naninkrö krö, kākwe jänkwata diani kisete, bti nikaninta. Yebtä ni jökrä ñan töi namani krütare, aiseite namani Ngöbö käikitekä, kä namani niere: Kukwe ne kwrere ñan tuabare erere nakaka mtare, namanintre niere kore jae kwärikwäri.

Jesukwe Levi kārābare ja töitike jabe
(Mateo 9.9-13; Lucas 5.27-32)

13 Abti Jesu nikaninta Nö Okwä Kri Galilea kōrābare mda angwane, ni nükani kwati niara kanti angwane, niara namani dirire ietre. **14** Yebti nikani mentokwäre angwane, kä jändrän ütiä kārākrä gobran romanobokrä, kanti ni nämane tākānintbe iti jändrän ütiä käre. Ni ye abko Alfeo ngobo kädian nämane Levi abko nämane jite, btä Jesu okwä namani angwane, Jesukwe niebare Leviye:

Brän tibe, niebare kwe ie.

Angwane jötrö ngwarbe Levi nikani dikekä krö, nikani Jesu jiebtä.

15 Abti Jesu nikani mröre Levi kanti angwane, nitre jändrän ütiä kārākrä gobran romanobokrä nämane kwati amne ni mda mda nämane tuen käme ni israelita ruäreye nämane arato, ñobtä ñan angwane ni kwati ye kwrere nämane näin Jesube. Nitre ye abko bäri käme nie

namani nitre bariseokwe abko ben Jesu btä nitre ja töitikaka ben nämane tākānintbe mröre ketetibe. **16** Jesukwe mröbare kore nitre bariseo Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikatre ruäre okwäbti, abtä niebare kwetre nitre ja töitikaka Jesubeye:

¿Nitre jändrän ütiä kārākā gobran romanobokrä abko käme amne ni mda mda kukwe nuenkä kämekäme se gare ñakare ni seye ya amarebti tā mröre jame ketetibe ben se? niebare kwetre ietre.

17 Nitre bariseo kākwe ñākābare kore, ye jarabare Jesu-ye angwane, Jesukwe ja bā mikani ni krākā bianka kwrere amne nitre jändrän ütiä kārākā amne nitre kukwe nuenkä kämekäme, ben nämane mröre ye bā mikani ni bren kwrere, kākwe niebare krörö mda ietre:

Ni kuin bren ñakare ye abko ñan tā ni krākā bianka ribere jabtä, akwa ni bren bren abtä tā ni krākā bianka ribere jabtä abko ti tö nibi niei munye. Ni ie ja ruen kuin deme au Ngöbö ngwärekre mun kwrere, ye abko ñan ti jatani kārere Ngöbö kukwäre, akwa ni kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere ye mden abko ti jatani kārere Ngöbö kukwäre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

Ñobtä nitre ja töitikaka Jesube ñan nämane ja baine

(Mateo 9.14-17; Lucas 5.33-39)

18 Abti bati nitre nänkä Juan Bautistabe btä nitre bariseo

nämane ja baine ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekre angwane, ni mdara jire kākwe tuani, aiseite jatani, kākwe niebare krörö Jesuye:

¿Ñobtä nitre nänkä Juanbe btä nitre bariseobe kätä ja baine Ngöbökrä amarebti, nitre ja töitikaka mabe ja baine ñakare Ngöbökrä sere? niebare kore kwetre Jesuye.

19 Abtä Jesukwe kukwe bā mikani ietre, kākwe ja bā mikani ni ja mikaka gure kwrere amne nitre ja töitikaka ben abko bā mikani kwe ni ja mikaka gure kukwe muko kwrere, kākwe niebare ietre:

Ni iti tā niken ja mike gure angwane, tā kukwe muko kwekwe nūbairē kā ngwiankāre nuäre gwaire jabtä, ye ngwane ni ja mikaka gure ye tādre siba bentre angwane, ¿kukwe muko ye raba moto ulire ja baine ya? Ñakare. Ni ja mikaka gure ye tā siba bentre angwane, kukwe muko ñan raba nebe moto ulire ja baine. **20** Akwa ni ja mikaka gure ye jārīkadre kukwe muko okwäbti, ye ngwane rabadre ja baine abko kore rakadikā nitre ja töitikaka tibe yebtä.

21 Mdakäre abko, dān ngututu gudīkadre dān kukwān btinbti angwane, dān kukwān btin tā dān ngututu kwaenkā bāri mda abko kisete dān ngututu rōtadreteta angwane, rōtadrete bāri kri mda, aiseite ni ñan raba dān ngututu gudike dān kukwān btinbti.

22 Erere arato, chibo kwata dikani kira uba dōi ngwäre, te ni

ñan raba uba dōi keke mikadre kwaka, ñobtä ñan angwane chibo kwata ngututu rōtadrete, rikadre ngwarbe uba dōi kwaka ben ngōi jōkrä arato. Mden kisete, uba dōi mikadre kwaka abko kekadre chibo kwata btinte. Ne abko kore, niebare Jesukwe ni mda mdaye.^d

Jesu abko bāri ütiäte köbö jadükakrä yebti ta

(Mateo 12.1-8; Lucas 6.1-5)

23 Abti bati Jesu nikani dikekā nura ngätāite köbö jadükakrä näire mda angwane, nitre ja töitikaka ben nämane näin siba, kā nikani trigo ngwä ötō ji ngrabare kwetadre jae. **24** Abtä nitre bariseo kākwe niebare Jesuye:

Jändrän ñan nuendre jire chi köbö jadükakrä näire nieta abko nitre ja töitikaka mabe nibi nue-
ne tuen sete, niebare kwetre Jesuye.

25-26 Abtä Jesukwe niebare mda käre:

Bati David btä rükā kwekwe ie mrö namani krübāte angwane, kukwe nuenbare krörö kwetre: Ju nuäre ngwiandre kanti ban deme nämane mikani Ngöbö ngwärekre, ye kanti David nikani gwä, ban diani kwe, bti kwetani kwe rü muko kwekwe ben. Ban ye abko, David btä nitre nämane

ben kākwe ñan kwetadre jire chi, ñobtä ñan angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre aibe kākwe kwetadre niebare Ngöbö-kwe, akwa niaratre kākwe kwetani, akwa namani ngite ñakare Ngöböye. Abiatar nämane sribire nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien angwane kukwe ne nakaninkā. Kukwe yebtä mun tārā ñāke Ngöbö Kukweibtä ruen tie.

27 Ye erere, Ngöbökre köbö jadükakrä mikani jadükakrä nie, ñan Ngöbökre ni dātebare kukwe driebare munkwe köbö jadükakräbtä mikakrä tāte.

28 Amne köbö jadükakrä näire yebti ta abko ti Ni Kā Nebtä Ngo-bo abko bāri ütiäte, aiseite nitre ja töitikaka tibe rabadre dre dre nuene köbö jadükakrä näire abko ti di tārā niere ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

Jesukwe ni mikaninta quinta köbö jadükakrä näire

(Mateo 12.9-14; Lucas 6.6-11)

3 **1** Abti köbö jadükakrä mda-ra jire te Jesu nikaninta sinagoga mdate angwane, ni iti küde ngrötani kwärä nämane yete. Arato nitre bariseo nämane yete. **2** Jesukwe ni ye mikadreta quinta köbö jadükakräte ne

^d **2.22** Kukwe diribare Jesukwe abko dān btin amne chibo kwata btin kwrere. Erere arato, kukwe diribare ja ääinbtä nitre bariseokwe abko dān ngututu amne chibo kwata ngututu kwrere, aiseite nitre ja töitikaka Jesube nin rabadre Jesu kukwei mike tāte gwaire kukwe diribare nitre bariseokwe amne Juankwe ye ben, ñobtä ñan angwane kukwe diribare Jesukwe abko bā jene kukwe mdakrä aiseite.

ngwane, Jesukwe ja mikani ngite Ngöbö rüere niedre kwetre Jesu rüere ni mda mdaye, abkokäre nitre bariseo namani ngibiaretari kisere ni küde ngrötani yebtä. 3 Angwane Jesukwe niebare ni küde ngrötani kwärä yeye:

Jakwe ni jökrä ngwärekre nete, niebare kwe ie.

4 Erere bkänä, ni ye nikani angwane, Jesukwe niebare krörö mda nitre bariseoye:

¿Köbö jadükakrä, yebtä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye kätä dre niere? ¿Jändrän kuin nuendre ni mdakrä ya? ¿Kukwe käme nuendre ni mda btä ya? ¿Ni bren mikadreta kuinta ya? ¿Ni bren kämikadre ja okwäbti ya? Dre nuendre metrerere niere tie munkwe, niebare Jesukwe ietre.

Akwa namanintre kwekbe jökrä niara kukweibtä, ñobtä ñan angwane ñan tö namani ja kitai ngise au. 5 Nitre bariseo moto ribi, aisete ni bren ñan namani ruentari tare ie. Abtä Jesu namani ulire krübäte, kākwe mikani ñäräre romone ja bare temen, bti niebare kwe ni küde ngrötani yeye:

Küde ngököte, niebare kwe ie.

Ye btäräbe ni ye kākwe küde ngökatebare angwane, kise namaninta kuin jökrä ie.

6 Yebtä abko, nitre bariseo nikani ju bare amne Jesu kämikadre ño ja ñäite nitre reketaka jrei Herodes ben abko nikani kädriere jötrö jabe kwärikwäri.

Ni kwati bren bren nükani Jesu kanti

7 Abti Jesu btä nitre ja töitika-ka ben nikaninta Nö Okwä Kri Galilea köräbti rabakäre kaibe, akwa ni nikani kwati jiebtä.

8 Jesu nämane jändrän kuinkuin nuene, abkotari ni Galileabo, ni Judeabo, ni juta Jerusalénbo, ni Idumeabo, ni nünanka Nö Jordán bti kä driri, ni juta Tirobo bare temen, btä juta Sidónbo bare temen nükani kwati ja tuakäre Jesube. 9 Ni nükani kwati dikaro abko nane rabadre Jesu kete dime ja ngätäite, aisete Jesukwe ru chi mikamna biare krati jakrä nitre ja töitika benye. 10 Jesukwe ni bren bren mikaninta kuinta kwati, abkotari ni mda mda bren rabadreta kuinta abkokäre tö namani kise mikai Jesubtä, aisete namanintre ja kitekäbe kwärikwäri rabakäre Jesu kanti.

11 Ye ngwane Jesu namani tuen üaitre kämeye angwane, ni btä nämane ye namanintre ngwen ja mike bobre ngukudo-kwäbti Jesu ngwärekre, kākwe namani ngrente krörö: iMa Ngöbö Odei abko gare nunye! namani ngrente kore.

12 Jesu Ngöbö Odei, ye abko Jesu ñan tö namani mikai gare jötrö ngwarbe ni jökräye, aisete Jesu kākwe ñan ja kädriemna ni mda mda ngwärekre üai kämeye. Ye ngwane Jesukwe ni kwati mikaninta kuinta btä üai käme juantari mento ni kwatibtä kwe.

Jesukwe ni dianinkä ni jätäbti nibu ja töitikakäre jabe

(Mateo 10.1-4; Lucas 6.12-16)

13 Abti Jesu nikani minto-kwäre nebe ngitiobti angwane, tö namani nire nire ngwiain jabe, erere käräbare kwe abko nikanintre ben mintokwäre.

14 Ni ngwiani jabe Jesukwe, ne ngätäite ni dianinkä ni jätäbti nibu kwe abko rabadre ja töitike ben, bti juandre ja kukwei kädriere kwe, abkokäre dianinkä kwe. 15 Ni dianinkä ni jätäbti nibu Jesukwe abko ie ja di biani kwe üai käme juantari Krä mento nibtä

16 abko nere: Simón (ni ye Jesukwe kädiani Pedro mda),

17 Santiago btä etba kwe Juan. Ne abko Zebedeo ngäbriänkätre, ne arabe Jesukwe kädiani Boanerges. (Ne abko kukwe unsuni ngö käinta kwrere, aisete kädiani Unsuni Ngobo arato;)

18 btä Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago, Santiago ne abko Alfeo ngobo; btä Tadeo btä Simón Zelote.

19 Mrä abko, Judas Iscariote. Judas ne mden kākwe Jesu kitani ngise rüeye mrä.

Jesukwe ni dianinkä ni jätäbti nibu kore.

Beelzebú nämane Jesubtä nie namani rüere

(Mateo 12.22-32; Lucas 11.14-23; 12.10)

20 Nebti Jesu nikaninta gwä angwane, ni nükantä kwati kanti ja tuakäre ben abko ñan namani niara btä nitre ja töitika-ka ben tuemetre mröre jire chi. 21 Jesu mräkäkwé kukwe ne gani angwane, kākwe namani jame Jesu dokwäbti namani nütüre, aisete nikani niara jiebtä, tö namani Jesu ngwianta ja gwiriete.

22 Angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nünanka juta Jerusalén abko nükani ruäre Jesu kanti, kākwe namani niere ni jökräye:

Üai käme dänkien kädianta Beelzebú, ye mden kākwe ja di biani ni nokoye abko diebti tä üai kämekäme juentari mento se, namanintre niere kore Jesubtä.

23 Abtä Jesukwe dirikä ye käräbare, kākwe kukwe bä mikani krörö mda ietre:

¿Satana kädianta Beelzebú arato ye abko raba ja juentari au ya? Nakare. 24 Erere arato, gobran btä ni nünanka kākwe ketetibe te rikwitaré ja rüere kwärikwäri, ne ngwane gobran kākwe kanti ñan rabadre gobrane mda.

25 Ne ben, ni jakwebe nüne ju kwatibe te rikwitaré ja rüere angwane, ñan rabadre nüne ketetibe käre. 26 Ye mden kwere abko, Satana rikwitaré ja rüere au ne ngwane, kākwe rükadre mrä käne, akwa Satana ñan tä

rüre jabe au, aisete ti ñan tä üai käme juentari mento nibtä Sata-na diebti, aisete munta blite ngwarbe.

27 Yebti Jesukwe kukwe mda bä mikani, kākwe Satana bä mikani ni dite kwrere amne ja bä mikani ni gokä kwrere kwe, kākwe niebare:

Satana abko ni dite kwrere. Ni dite tä ju jen kwe ngibiare ni gokä ngäniene, aisete ni dite nünanka gwi ñan mākārete angwane, ni gokä ñan raba jire iti, kä rabadre jändrän kwe denkä kän, akwa mākārete angwane, ni gokä rabadre jändrän kwe denkä jire jökrä kän. Ye kwrere ni ye btä üai käme tä abko ju Satanakwe kwrere. Ti bäri dite Satanakrä aisete, ti raba üai käme juentari mento nibtä Satanakän, ni gokäta jändrän denkä ni dite kän ye kwrere.

28-30 Jesu abko btä üai käme nämāne, nie namani Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye dirikākwe, mdenbtä Jesukwe ñākābare krörö ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nire nire kākwe ñākādre blo Ngöbö rüere, btä ja mikadre ngite ño ere- re Ngöbö rüere kwe, yebtä Ngöbö raba ni ngite ye denkä mento btä; akwa nire nire kākwe ñākādre blo Ngöbö Üai Deme rüere, ne ngwane ni ye rabadre ngite kärekwere Ngöbö- ye, aisete ni ngite ye ñan dian- drekä btä kwe. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Nire abko Jesu mrākä era metre

(Mateo 12.46-50; Lucas 8.19-21)

31 Kä namani jame Jesu dokwäbti, Jesu mrākä namani nütüre, aisete Jesu meye amne etbakantre nükani ju bare temen jiebti, kākwe kārāmna ngwian- dreta ja gwiriete. **32** Angwane ni nämāne tākānintbe Jesu bare temen kākwe niebare ie:

Ma meye amne ma etbakantre tä ju bare nokote abko tö nibi bli- tai mabe, niebare kwetere Jesuye.

33 Jesukwe niebare mda ietre: ÷Nire abko ti meye amne nire abko ti etbakantre amarebti tö nibi blitai tibe ye? niebare kwe.

34 Bti ni nämāne tākānintbe, ye Jesukwe mikani ñāräre kuin, kākwe niebare ietre:

Ti meye tikwe amne ti etba- kantre era metre abko erere tä nete ne, **35** ñobtä ñan angwane nire nire kätä Ngöbö kukwei mike täte, ni ye abko ti etba tikwe, ti ngwai tikwe amne ti meye tikwe. Abko kore se, nieba- re Jesukwe.

Dobo ketabkä, btä Jesukwe kukwe bä mikani

(Mateo 13.1-9; Lucas 8.4-8)

4 **1** Abti bati Jesu nikaninta dirire mda Ñö Okwä Kri Galilea köräbti angwane, ni kwa- ti kākwe ja ükaninkrö Jesubtä niara kukwei nuakäre. Abtä Jesu nakwani rute, namani tākānin- tbe. Nitre kākwe ja ükaninkrö kwati btä ye abko namani jökrä ñö köräbti jateta temen.

2 Angwane Jesukwe kukwe keta kabre bä mikani dirikäre ietre, kākwe niebare krörö:

3 iOlo ketete munkwe! Bati ni nikani iti nura metekä. **4** Nura metaninkä kwe angwane nura ruäre nikani mate ji ngrabare temen, ye abko nukwä jatani, kākwe kwetani jökrä kän. **5** Nura ruäre abko nikani mate jäkwata- bti temen, ye kanti abko dobo ñakare bökan, aisete nura ye nükani mure jötrö, akwa dobo ñakare mente nguse, **6** bti ñänä jatani ngire, kākwe nura mu ye kukwani jökrä amne ngätri ñaka- re arato, aisete ngrötaninkä jökrä. **7** Nura ruäre abko nikani mate kökrä tukwäte tukwäte ngätäite, ye abko nükani mure arato. Akwa kökrä ye abko rirabare bäri jötrö nura mu yebti ta, kākwe kāmika- ni, aisete ñan ngwä namani. **8** Akwa nura ruäre abko nikani mate dobo kuinte, ye abko nükani mure amne, rirabare tuärebe amne ngwä namani kabrekabre btä. Datire datire ngwä namani gre bti krä jätä, ruäre abko ngwä namani gre ketamä, ruäre abko ngwä namani gre ketarike. Ne abko nakaninkä kore se.

9 Nire nire kätä ti kukwei nuen, ye abko olo tärä ne ngwa- ne, ti kukwei ne ketate ja olote kwe, kukwe ne rükadre gare kuin munye abkokäre. Abko kore se, niebare kwe ni kwati yeye.

Ñobtä Jesukwe kukwe bä mikani

(Mateo 13.10-17; Lucas 8.9-10)

10 Yebti Jesu namani kaibe angwane, ni ja töitikaka ni

jätäbti nibu ben btä ni mda mda nämāne näin siba Jesube kākwe niebare ie:

÷Makwe kukwe bä miri, ye dre nini kore makwe yere? nie- bare kore kwetere Jesuye.

11 Jesukwe niebare mda ietre: Ngöbö rükadre gobrane ño nibti abko tä tiebe, akwa tita mike gare munye, akwa ni kwati mda abko ie Ngöböta mike gare ñakare, aisete tita kukwe bä mike kore, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö rabadre bare abkokäre:

12 Kukwe bä mikata kore tikwe, ye jatadre ni mda mdaye, akwa ñan rükadre gare. Ne ben, kukwe nieta tikwe jaradre ie, akwa teбайдre ñakare kwetere. Yebtä ñan jatadreta Ngöbö kukwäre. Arato niaratre ngite Ngöbö rüere, ye Ngöbökwē ñan diandrekä mento btä,

Isaías 6.9-10

abkokäre tita kukwe bä mike kore, niebare kwe ietre.

Dobo ketabkä tä dre niere abko nere

(Mateo 13.18-23; Lucas 8.9-15)

13 Jesukwe kukwe bä mikani, ye ñan nükani gare metre nitre ja töitikaka benye. Abtä niebare kwe ietre:

÷Tikwe kukwe bä miri nura metaninkäbtä ñan nü gare mun- ye, ye kukwe mda mda bäri tare bä mikadre tikwe abko rükadre gare ño munye amarebti yere?

14 Ye mden kisete, kukwe bä miri tikwe käta ño niere metre abko ti bike mike gare munye. Ni Ngöbö kukwei ngwianka, ye abko ni nura metakaka kwrere. 15 Nura nikani ngitiekä ji ngrabare, ye nukwä jatani, käkwe kwetani jökrä. Ye kwrere abko, ni ruäreta Ngöbö Kukwei nuen, akwa ñan tä nüke gare metre ie. Bräräbe Satana tä kite, käta Ngöbö Kukwei denkä jökrä kän, mden nini tikwe ye.

16 Amne ni ruäre abko käta Ngöbö Kukwei nuen, ye btäräbe käta nebe nuäre btä kare ngäbti, ni ye abko nura nikani mate jäkwatabti ye kwrere, 17 ñobtä ñan angwane nura nikani mate jäkwatabti abko ngätri ñan nämane bökän, ye kwrere jire ni ruäre tä Ngöbö Kukwei kaen ngäbti, bti bä jötrö tä näin Ngöböbe, akwa tädre niken ja tare nike tödeka-btä Ngöböbti, ye btäräbe tä Ngöbö Kukwei kiteta temen, bti tä nikenta ja jiebt. 18-19 Amne ni ruäre abko tä Ngöbö Kukwei nuen, akwa tä nakwen bäri jändrän kä nebtä jiebt, erere tä ja töi mike bäri sribi kä nebtä jiebt amne, tä ngwian tarere bäri amne töta nebe rabai jändrän mda mda bkäne, ye abko käta ngökö. Ne aiseti ni ye abko nura nikani mate kökrä tukwäte tukwäte ngätäite amne ngatani, ye tä nakenkä ni yebtä, aiseti nura ngatani, ngwä namani ñakare, ye kwrere jire ni ye tä sribi nuene ñakare Ngöbökrä. 20 Akwa ni ruäre tä Ngöbö

Kukwei nuen amne tä kaen ngäbti, käta niken sribi kuinkuin nuene bätäkä ngwarbe Ngöbökrä, ye abko nura nikani mate dobo kuinte abko rirabare kuin amne ngwä kuinkuin namani gre bti krä jätä, ruäre gre ketamä, ruäre abko gre ketarike, kwrere jire ni ye tä sribi nuene Ngöbökrä abko kukwe kore bä miri tikwe ye, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Jesukwe ja kukwei bä mikani ñotra kwrere
(Lucas 8.16-18)

21 Jesukwe kukwe bä mikani krörö mda ni kwati yeye, käkwe niebare: ¿Ñotra jutra mikata gwi, ye jue mikata kaja täni ya? Ñakare. ¿Mikata jän täni jae ya? Ñakare. Ñotra mikata, ye mikata üräbtä käin trä rabadre ngitie jökrä gwita temen, ni jökrä gwi, ie kä rabadre tuen abkokäre. 22 Ye kwrere abko, Ngöbö Kukwei ñotra kwrere, aiseti Ngöbö Kukwei nieta kaibe tikwe mtare abko batira jire kädriedi ji kribti ni mda mdabe. Erere arato, Ngöbö Kukweita tiebe mtare abko batira jire niedi ni kwati ngwäre-kri, ñotra mikata üräbtä käin trä rabadre jökrä gwita temen ye kwrere. 23 Ni kukwei ruen munye angwane, munkwe kukwe ne ketate olote. Abko kore se, niebare Jesukwe ni kwatiye.

24 Bti Jesukwe kukwe bä mikani mda, käkwe niebare: Olo ketete kuin kukwe neye munkwe. Ti kukwei mikare täte ño munkwe, ye kwrere

Ngöbökwé ti kukwei mikadi gare mda munye. Arato niara-kwe ti kukwei mikadi gare bäri mda munye. 25 Mdakäre abko, nire nire ie Ngöbö Kukwei nüke gare, ye abko ie Ngöbökwé ja Kukwei biandi bäri mda; akwa nire nire ie Ngöbö Kukwei gare ñakare, ye abko ie Ngöbö Kukwei gare kiakia abko Ngöbökwé diandikä jökrä kän, niebare Jesukwe ietre.

Ngöböta gobrane ño ni kwe ngätäite abko Jesukwe bä mikani nurabtä

26 Jesukwe kukwe mdara jire niebare krörö ni kwati yeye ño okwä kri köräbti: Ngöbö gobrainta kite niren ño ni kwe ngätäite abko ti bike bä mike nura metakata btä. 27 Ni nura metakaka käta nura metekä, bti tä nikenta gwä. Bti dibire rare tä kibien ya, tä ngwäte ya ño, akwa nura abko tä nüke mure, bti tä niren ño gare ñakare ie. 28 Akwa nurata nüke mure ja di jenbti, ye erere batibe nura muta nüke chi, bti tä niken niren, bti tä nebe blüre, bti ngwäta nebe btä. 29 Yebti ngwäta neme nõtare jökrä angwane, kä nura ötakrä tä nüke. Angwane nura bkänkä tä ötamna sribikäre kweye, ye erere ötata niken. Ye abko, nurata nüke mure, bti ngwäta neme nõtare kaibe amne ötata ño, ye kwrere Ngöbö gobraintä kite niren ni kwe ngätäite. Ne abko kore, niebare Jesukwe ni kwatiye.

Jesukwe kukwe bä mikani mostasa nuraiibtä

(Mateo 13.31-32; Lucas 13.18-19)

30 Mdakäre abko, ¿Ngöböta kite gobrane nibti ye abko tikwe bä mikadre dre kwrere ruen munye? 31 Ngöböta kite gobrane nibti ye abko mostasa nurai chi kwrere. Ni iti käkwe mostasa nurai nökanitirete jakrä. Nura jökrä munkwe, ngätäite mostasa nurai ye abko bäri kiakia, 32 akwa nökadre tirete angwane, rabadre bäri kri nura jökrä bti ta angwane, küdetä nebe ngetre kwäräkwärä, aiseti nukwä raba kite nüne küdetä käinta kä tiborete, ye kwrere jire käne Ngöböta kite gobrane ni braibe bti, akwa mrä angwane Ngöbö rabadi gobrane ni kwatibti abko bä mikata nura chi yebtä.

Jesu nämane kukwe bä mike jirekäbe, btä nämane dirire
(Mateo 13.34-35)

33 Jesu nämane kukwe bä mike jändrän mda mdabtä, erere nämane dirire, akwa kukwe bäri tare abko ñan nämane dirire ni kwatiye. 34 Kukwe bä mika nämane jirekäbe Jesukwe, btä nämane dirire ni mda mdaye, akwa nämane nebe kaibe nitre ja töitikaka benbe angwane, kukwe bä mika nämane ni mda mdaye kwe abko nämane dre niere metre abko nämane mike gare jökrä ietre.

Jesukwe müre amne ñö mikani kwekbe

(Mateo 8.23-27; Lucas 8.22-25)

35 Jesukwe blitabare kukwe keta kabrebtä, ye näirerabe kä jatani iko angwane, niebare kwe nitre ja töitikaka benye:

Brän ñö okwä kri kwäräkri, niebare kwe ietre.

36 Erere bkänä, ru te Jesu nämanena, arabe te jänikani. Arato ru mda mda nikani siba ben. Ni nämane kwati, ye abko namani jökrä ñö okwä köräbti ie. 37 Niaratre nikani, nikani te batibe müre jatani mate ribi krübäte, kä nikani ñö mike nakwen kukwane, aisete namani ñö kite nakwen jökrä rute, kä namani ru krien ñöte nguse. 38 Akwa Jesukwe ja dokwäkrä mikani, bti nämane kibien kuin ru körekri. Ye nitre ja töitikaka ben nikani, käkwe ganinkrö, bti niebare kwetre Jesuye:

iDirikä, ni kite niken ñöte nguse dbe makrä ya, amarebti ma nibi kibien dikaro yere! niebare kwetre Jesuye.

39 Abtä Jesu naninkrö, käkwe ñäkäbare krörö müreye amne ñöye:

Kwekbe munkwe, niebare kwe.

Ye btäräbe kä namaninta kwekbe jökrä. Ñö abko namani nenta jirekäbe jökrä. 40 Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

iNgöböta mun ngibiare, bti munta tödeke yera, amarebti mun moto nibi bete dikaro ja tari yere! niebare Jesukwe ietre.

41 Akwa namanintre nekwetä Jesubtä, töi ñan namani krütare, kä namani niere jae kwärükwäri:

¿Ni se abko, ni ño amarebti, müreta mike täte btä ñöta mike täte sere? namanintre niere jae kwärükwäri.

Ni Gadarabo btä Jesukwe üai käme juantari mento

(Mateo 8.28-34; Lucas 8.26-39)

5 1 Yebti Jesu nikani nitre ja töitikaka benbe nebe Ñö Okwä Kri Galilea kwärä nakri kākä Gadara kanti. 2-3 Niara nakwani timon, ye btäräbe ni nükani iti Jesu kanti abko btä üai käme nämane. Mden kisete nämane nüne rökabti abko nikani Jesu ngäbti. Ni ye abko, ni krübäte üai käme kisete, aisete mäkäte nämane kadenanbti, akwa ñan nämane neketete jire chi ni mda mdaye, 4 ñöbtä ñan angwane küde mäkäte nämane kadenanbti ie angwane, nämane kadena ötöte jökrä ja küdebtä. Ne ben ngoto mäkäte nämane ie angwane, nämane kadena ötöte kia büre-re jökrä ja ngotobtä, aisete ñan namani nuene ni mda mdakrä. Käre mäkäte nämane, akwa nämane ngitieta ben gwaire. 5 Dibire rare ni ye nämane niken ngwänenkä krikri be rökabtita btä ngudrebtita ja metare kwärä jäbti ngrabare. 6 Jesu jatabare mente ie se kwrere angwane, niara nakwaninkä, nikani betekä Jesu ngäbti, namani kanti angwane,

nikani ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwärekre ja mikakäre bobre Jesubtä. 7-8 Jesukwe niebare üai käme ye mda:

Nän mento ni nebtä, niebare kwe.

Abtä ni yekwe ngratebare kri mda, käkwe niebare:

Jesu, ma Ngöbö Kri Kä Käinbti Odei, ¿ye ñöbtä ma kite ti nikenete ye? Ngöbö se okwäbti, makwe ñan ti mika ja tare niken abko ti tö nibi ribei mae, niebare kwe.

9 Abtä Jesukwe niebare mda üai käme ye:

¿Ma kä ño?

Üai käme ye käkwe niebare mda Jesuye:

Nun kabre jae, aisete ti kä Kabre, niebare kwetre.

10 Bti namani ribere kisere mda Jesuye:

Makwe ñan nun juantari mento kä mdabti, üaitre käme namani ribere kisere Jesuye.

11 Ye kanti abko, mtü nämanekabre krübäte mröre bā kani-me ngudrebtäta, 12 aisete namani ribere Jesuye:

Mtüta sere, sebtä nun juen, namani niere ie.

13 Ye erere, Jesukwe üai käme juantari mento ni yebtä abko juani mda kwe mtübtä. Üai käme nikani mento ni yebtä, bti nikani mda mtübtä angwane, mtü nikani betekä jökrä ja jiebtä kä btä motokwäre, nikani ngitiekä jökrä ñöte, kanti müre neketani jökrä. Mtü mili krobu näre müre neketani jökrä kore.

14 Yebtä abko, mtü ngibiakatre ngitiani, nikani kukwe ne niere jutate ta btä ji ngrabare. Abtä ni jatani kwati mda kukwe nakaninkä ye tuakäre. 15 Nükaintre Jesu kanti angwane, ni btä üai käme nämane kabre abko ja ngwä kitani kwe, nämane tākānintbe temen, kä ruen kuin bti, btä nukanintre. Abtä Jesu di kri nükani gare ietre, aisete Jesu jürä namani ni jökräbtä. 16 Ni btä üai käme nämane kabre btä kukwe nakaninkä, erere arato kukwe nakaninkä ño ño mtübtä abko nitre tuakatuaka namani taentari jire jökrä ja täritäri ni jökrä yeye. 17 Yebtä abko, Jesu jürä namani kri btä, aisete Jesukwe kä mikarekä, rikadre kä mdabti abko ni jökrä namani ribere Jesuye.

18 Ye erere bkänä, Jesu nakananinta rute angwane, ni btä üai käme juantari mento kwe, ye abko Jesu rikadre ngwena jabe abko namani ribere Jesuye, 19 Akwa Jesukwe niebare mda ie:

Ñakare. Ma raba jirekäbe nete. Ma Dänkienkwe dre nuni makrä btä ma tareniri ño kwe, ye nän niereta jire jökrä ma mräkäye ja gwiriete, niebare kore Jesukwe ie.

20 Ye erere bkänä, Jesukwe kukwe kuin nuenbare ni yekrä, ye niara nikani niere ni jökräye juta kwatirekwatire te kä kädian nämane Decápolite. Yebtä ni jökrä töi ñan namani krütare kukwebtä abko nakaninkä kore se.

Jesukwe Jairo ngänkän mikaninta nire amne meri bren abko mikaninta quinta kwe
(Mateo 9.18-26; Lucas 8.40-56)

21 Yebti Jesu jataninta rute nüketa Ñö Okwä Kri Galilea kwärä nakri. Jesu nämane ñö okwä köräbäre angwane, ni nükaniinbe ja ükekrö kwati ja tuakäre ben. 22 Angwane ni nükani iti abko kädian nämane Jairo. Jairo abko nämane ji dokwäte sinagagate. Jesu jatabare ie angwane, nikaninbe ja mike bobre ngukudokwäbti Jesu ngotobtä, 23 kä namani ribere kisere Jesuye:

Ngäbäkre chi merire tikwe kite krüte tikän abko rabadreta quinta tikrä, abkokäre ti ki ma käre kise mike bti jakrä, niebare kwe ie.

24 Ye erere Jesu nikaninbe ben angwane, ni kwati nikani siba, kä namani kete dime ja ngätäite. 25 Angwane nitre nikanini kwati Jesube, ye ngätäite meri nämane näin iti siba abko kä kwä jätäbti kubura nämane bren dbä tibiäre köbö kwatirekwatire 26 abko kisete nämane ja tare nike. Käre nikani kräkä bianka kwati kanti angwane, kräkä bian nämane ie, akwa nämane kitetebe bäri mda. Ngwian nämane kwe, erere ganinte jökrä kwe kräkäbtä jakän, akwa nikani bäri bren jume mentokwäre. 27-28 Akwa Jesu nämane ni miketa quinta kädrie namani meri ye okwäbti. Abtä nikani siba, namani ja ken Jesube

angwane, namani nütüre: Tikwe dän Jesubtä se aibe nuadrebtä angwane, ti rabadreta quinta, namani nütüre. Ne erere ni kwati ngätäite ta, krötabare ja ken Jesu trökri kwe, bti dän Jesubtä nuaninbtä tiebe kwe. 29 Ye btäräbe namaninta quinta batibe se kwrere, aiseite ja namani ruenta kuin jökrä ngrabare ie. 30 Jesu die näkänintbe ruäre abko Jesukwe gani angwane, ni nämane kwati bäre temen mikani ñäräre kwe, bti niebare kwe ietre:

¿Nirekwe dänkä nuribtä tibtä ye? niebare kwe.

31 Abtä nitre ja töitikaka ben käkwe niebare mda ie:

¿Ni nibi kwati ma bäre temen, kä nibi ma kete dime ja ngätäite ñan tuen mae ya, amarebti nirekwe dän mabtä nuribtä ma nibi niere yere? niebare kwetere Jesuye.

32 Akwa nirekwe dän nuaninbtä Jesubtä abko Jesu tö namani gai aiseite, kä namani mike ñäräre janknu ja bäre temen.

33 Jesu namani nikren dikaro, abtä meri ye moto namani bete, aiseite namani grükekä jökrä ngrabare, nikani ja mike bobre ngukudokwäbti Jesu ngwärekrä, bti jakwe dän nuaninbtä Jesubtä, käkwe ja mikaninta quinta, niebare metre kwe Jesuye. 34 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ti mräkä, makwe tödiri kwatibe tibtä, köböire ma nibirate quinta, aiseite nanta jame, niebare kore kwe ie.

35 Jesu nämane blite kore angwane, ni ji dokwäte

sinagagate, ye jiebti ni ruäre mda nükani kukwe ngwena, käkwe niebare ie:

Ma ngänkän kürera makän. Makwe ñan dirikä nika mda, niebare kwe ie.

36 Ne jarabare Jesuye, abtä Jesukwe niebare ni ji dokwäte yeye:

Ma ñan rekwetaka ngäbäkre jiebti jakän. Makwe tödeka kwatibe janknu tibtä, niebare kwe ie.

37 Bti Jesu nikani, käkwe Pedro, Santiago, btä Juan, Santiago etba aibe ngwiani jabe, ben nikani. 38 Namanintre ni ji dokwäte juete angwane, ni nämane kwati ngetrekä jume ja dibti, aiseite kä nämane nokre gwi, btä namanintre. 39 Niara nikani gwä angwane, ngäbäkre krütanina namani gare Jesuye, akwa niebare kwe nitre ngetrakaka ie:

Ngäbäkre merire ye kürera munta nütüre, akwa tä kibien. ¿Ñobtä mun ngetrakwe nibi nokre kore gwi yere? niebare kwe ietre.

40 Yebtä ni jökrä namani Jesu kötaire ñäkäbtä kore, akwa Jesukwe ni nämane gwi ye juani jökrä ju bäre, bti ngäbäkre meye, rün btä ni ja töitikaka nimä nämane näin Jesube aibe ben nikani nebe ngäbäkre ngwäkä ye kanti. 41 Namanintre kanti angwane, Jesukwe ngäbäkre merire ngwäkä kani küdebtä, bti ñäkäbare arameo kwe ie krörö:

Talita, kumi, niebare kwe ie. (Ne abko nieta: Ngäbäkre merire chi, näin krö, tita niere mae.)

42 Ne btäräbe, ngäbäkre merire ye nükani krö, nikaninbe dikedäta. Yebtä nitre nämane kwati, ye töi ñan namani krütare jire chi kukwe nakaninkä yebtä. Ngäbäkre merire ye abko kä kwä jätäbti kubu ie. 43 Jesukwe ngäbäkre mikaninta nire, bti bukamna kwe. Akwa nitre kukwe tuakatuaka abko käkwe ñan kukwe ye kädriedre jire chi ni mda mdabe, niebare kwe ietre. Ne abko nakaninkä kore.

Jesu mikani ütiäte ñakare ja käite Nazarete

(Mateo 13.53-58; Lucas 4.16-30)

6 1 Yebti Jesu nikaninta ja käite juta Nazarete nitre ja töitikaka benbe. 2 Abti köbö jadükakrä nükani angwane, nikani dirire sinagagate. Angwane ni kwati nämane kukwe nuen. Ruäre abko ñan töi nämane krütare Jesu kukweibtä, kä namanintre niere jae kwärikwäri:

¿Ni nokokwe ja töitikani mdente amarebti töbtä dikaro sere? Arato, töi ngitiekä dikaro dirikrä, btä tä sribi kri ñan tuabare nuene Ngöbö diebti. ¿Se abko ño kanti gare ie amarebti sere? ¿Niarata bike kri ñan ñan? 3 Niara María ngobo sribikä kri kukwänbtä ara. Niara abko Santiago, José, Judas btä Simón etba ara. Niara ngwai tä nüne jökrä kä ne kanti arato, namanintre niere jirekabe jae kwärikwäri.

Ne aiseite Jesu kukwei namani tare btä. 4 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ni Ngöbö kukwei niekä mikata ütiäte kä mda mdabti, akwa ja käite amne mräkä kwekwe ngä-täite amne mräkä juete abko mikata ütiäte ñakare nieta. Ye kwrere mun ñan tä ti mike ütiäte jae. Abko kore se, niebare kwe ietre.

5-6 Nitre Nazarebo kākwe ñan Jesu kukwei mikani ütiäte abko namani tebaidre kri Jesukrä. Abtä ni bren bren nämane ruäre, aibebti Jesukwe kise mikani abko namaninta quinta, akwa sribi kri nuenbare ñakare mda kwe kä ye kanti.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben juani Ngöbö kukwei dirire
(Mateo 10.5-15; Lucas 9.1-6)

Yebti Jesu nikani dirire janknu juta kwatirekwatire Galileate angwane, **7** ni ja töitikaka ben ni jätäbti nibu kārābare kwe, ie Ngöbö di biani kwe üai käme juantarikrä, bti juani nibu nibu kwe Ngöbö Kukwei dirire.

8-9 Akwa rikadre känenkri abko töi diani krörö kwe:

Mun rikadre angwane, mun ñan rika mrö ngwena, mun ñan rika kra ngwena, mun ñan rika ngwian ngwena, akwa mökän aibe jārīka munkwe jae amne sandalia mun ngotobtä aibe te mun rika. Arato, dän jabtābe, te mun rika, ñobtä ñan angwane munkwe nūnentbe nirebe abko

kākwe mun die mikadre jändrän jökrä yebtä. **10** Ne mden kisete, juta mden mun rika, ye kanti munkwe nūnantbe ju kwatibe te, bti mun rika ta juta mdate.

11 Akwa nane juta mden kanti mun ñan ka ngäbti, btä mun ñan kukwe nua tö raba angwane, munkwe dobro ja ngotobtä ye bäbrükate nitre nūnanka juta yete okwäbti, niaratre ngite au Ngöbö ngwärekre bä mikakrä tuare ietre. Yebtä abko, kukwe era erere ti bike niere munye. [Ngöbökre ni jökrä mikadi ja tare nike, ye ngwane nitre Sodomabo btä Gomorrabo abko Ngöbökre ngwiandi ja tare nike krübāte bkänä, akwa ni kä ye kanti tä mun kukwei nuen ñakare abko Ngöbökre ngwiandi ja tare nike bäri krübāte mda. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.]^e

12 Ye erere bkänä, nitre ja töitikaka Jesube nikani, kä namani niere krörö: Kukwe kämekäme kite temen munkwe, bti tödeke Ngöböbti munkwe, namanintre niere. **13** Ye ngwane, üai käme juanintari mento ni kwatibtä kwetre. Arato ni bren bren mikaninta quinta kwetre aseite kekare kwärä ni bren bren yebti.^f

Juan Bautista müre ketani
(Mateo 14.1-12; Lucas 9.7-9)

14 Kä ye ngwane abko, jrei kädian nämane Herodes Antipas

nämāne gobrane angwane, Jesu nämāne dre dre nuene gani kwe, ñobtä ñan angwane ni jökrä nämāne Jesu käikitekä kä ketareketare Galileate. Yebtä ni ruäre namanintre niere krörö Jesubtä: Ngöbökre Juan Bautista mikaninta nire, aiseite di tärä sribi kri ñan tuabare nuenkrä ye, namanintre niere.

15 Ni mda mda abko namani niere: Ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämāne Elías ara se, namanintre niere.

Ni mdara jire abko namani niere: Nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira abko kwrere sere, namanintre niere.

16 Blita namani Jesubtä, ye namani gare Herodeye angwane, niebare kwe:

Juan dokwä tikakamna tikwe, ara nūkaninta nire mtare, niebare Herodekre.

17-19 Ñobtä jrei Herodes kākwe Juan dokwä tikakamna abko nakaninkä krörö: Herodes kākwe niebare kore, ñobtä ñan angwane niara etba Felipe nän muko kädian nämāne Herodias abko diani kwe kän. Yebtä abko Juan Bautista kākwe niebare Herodeye: Ma etba nän muko se makwe ñan mikadre jire ja ken kän, Juan nämāne niere. Ye dokwäre abko Juan Bautista kamna ngite Herodekre, bti kitamna ngite kä teri kwe, ye nūkaninta töre ie, kākwe ñākābare kore. Ye mdenbtä Herodias abko tö namani Juan müre ketai, akwa ñan namani nuene kräke, **20** ñobtä ñan

angwane Juan abko ni era metre nūnanka deme Ngöbö ngwärekre nämāne gare Herodeye, abtä nämāne mike ütiäte, aiseite jrei Herodes nämāne Juan ngibiare Herodias ngāniene. Arato kä nämāne nebe nuäre Herodebtä Juan kukwei nuare, akwa nämāne nebe töbike kri btä.

21 Te bati, Herodes därebare köböi nūkani angwane, Herodekre sribikä bäri ütiäte krikri kārābare, btä nitre rükä rükä dānkien kārābare kwe. Arato ni ütiäte krikri Galileate kārābare kwe mröre jae. Ye ngwane köbö kuin nūkani Herodiakrä.

22-23 Herodias ngānkän bati nikani tärä mike kwärākwärä se kwrere nitre nūbaibare Herodekre ye okwäbti. Herodias ngānkän namani tärä mike nuäre kwärākwärä, ye abko käi namani nuäre krübāte Herodebtä amne ni mda mda nämāne mröre ben yebtä. Abtä Herodekre niebare Herodias ngānkānye:

Ngöbö se okwäbti, ma tö dre dre ie, erere kārere jökrä tie angwane, tikwe biandi mae. Kä te tita gobrane, ye ma tö kārāi ruäre ta tie angwane, tikwe biandi mae. Dre erere ma tö kārāi tie, tikwe biandi mae. Ne tita niere mae Ngöbö se okwäbti, niebare kwe bäre bäre ngābākre merire yeye.

24 Dre kārādre kwe abko ñan nūkani gare ie. Abtä nikani, kākwe niebare meyeye:

¿Tikwe dre kārā ruen? niebare kwe meyeye.

Meyekwe niebare mda ie:

^e 6.11 Kukwe corcheta ngätāite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.

^f 6.13 aseite kekare ni bren bren yebti. Aseite kekani ni bren brenbti, Ngöbö di nämāne ni yebtä Ngöbö Üai köböire bä mikakäre ietre.

Juan Bautista dokwä kärere ie, niebare mda kwe ie.

25 Ye erere bkänä, Herodías ngänkän nikaninbe mda. Namantina jrei Herodes kanti, käkwe niebare ie:

Gwängwarbe, makwe Juan Bautista dokwä mika blatote. Makwe bian tie nete, ie ti tö nibi, niebare kwe Herodeye.

26 Yebtä abko, Herodes moto namani ulire mda, akwa nitre nübaibare kwe ye okwäbti ja kukwei biani kwe Herodías ngänkánye, aiseite ñan tö namani ja kukwei kitaita temen.

27 Yebtä jrei Herodes käkwe, ni rükä juani iti abko käkwe Juan dokwä tikarekä, bti jatadre ngwena niebare kwe ie. **28** Ye erere Juan nämane ngite, ye kanti ni rükä nikani, käkwe Juan dokwä tikaninkä, bti mikani blatote kwe, jänikani, biani kwe Herodías ngänkän bati yeye angwane, niara käkwe bianinbe meye Herodíaye mda.

29 Juan müre ketani, ye nitre ja töitikaka ben käkwe gani angwane, Juan ngwäkä jänikani kwetre, bti doboi mikani kwetre.

Jesukwe ni mili krärike bukani
(Mateo 14.13-21; Lucas 9.10-17; Juan 6.1-14)

30 Jesukwe nitre ja töitikaka ben töi diani, bti juani kwe kä ketareketare Galileate. Abti nukaninta jökrä kanti angwane, dre dre nuenbare kwetre btä diribare ño ño kwetre, ye kädriebare jire jökrä kwetre Jesube. **31** Ye angwane, ni kwati nämane nuke

basare ietre, namani nikenta, täte ni mda namani nuke, namani nikenta aibe janknu, aiseite kä ñan namani mrökrä ietre. Abtä Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Brän jadüke chi kä kaibete, niebare kwe ietre.

32 Ye erere bkänä, nakwani jökrä rute, bti nikanintre kä kaibete. **33** Nikanintre angwane, Jesu ara namani rute nukani gare ni kwatiye, aiseite nikanintre betekä jiebt. Erere arato, ni kwati nünanka juta mda mdate käkwe gani abko nikanintre betekä Jesu ngäbti, namanina käne kä kaibete ngibiare, btä nikanintre ngitiekä.

34 Jesu nikani mate, nakwani timon angwane, ni nämane kwati ngibiare ngäbti. Nitre ye abko namani tuen bäsi obeja ngibiaka ñakare raba ngwarbe ye kwrere, namani tuen Jesuye, aiseite namani tuen bobre ie. Abtä nikanikukwe dirire kabre bätäkä ngwarbe ietre. **35** Bti kä jatani dere nitre ja töitikaka Jesube okwäbti angwane, nikanintre, käkwe niebare krörö Jesuye:

Kä kitera dere. Nita kä kaibete nete, **36** aiseite nitre se juen mrö kökö jae. Känime nere ya, jutate ya, mdente erere juen mrö kökö jae, niebare kwetre Jesuye.

37 Jesukwe niebare mda ietre: Niaratre buke munkwe, niebare kwe ietre.

Niaratre käkwe niebare mda: ¿Ni iti käkwe ngwian ganandre sö Krä kwä jire abko näre bti, nun rikadre ban kökö nitre kwati

se bukakrä jökrä bäre sera? niebare kwetre.

38 Jesukwe niebare ietre:

¿Ban tä kunbe munkwe? Ye mun nän tuen, niebare kwe ietre.

Erere jananbare tuen, bti jatanintre nuketa, käkwe niebare:

Banta kunrike btä gwa krobu, niebare kwetre Jesuye.

39 Jesukwe nitre juani täke ketareketare temen ja täritäri mikä rerebarebti. **40** Erere nitre namani takänintbe gre ketarike ja täritäri, ruäre abko namani takänintbe gre ketebu bti ni jätä ja täritäri. **41** Bti Jesukwe ban kunrike btä gwa krobu diani kisete, nikrabare kä käinbti kwe, bti kuin niebare btä Ngöböye kwe, bti ban ñäkänintbe kwe, biani kwe nitre ja töitikaka benye ni jökrä bukakrä. Erere gwa krobu te ni jökrä bukani arato.

42 Ni kwati käkwe mröbare, namanintre trinetrine jökrä,

43 bti ban oto btä gwa oto namanintre abko ükaninkröta kutia kwä jätäbti kubu jire mda. **44** Ni kwati käkwe mröbare, ye abko ni brare brare aibe mili krärike. Meri btä ngäbäkre nämane kwati abko tanbare ñakare.

Jesukwe dikakabare ñöbti
(Mateo 14.22-27; Juan 6.16-21)

45 Nebti ni nämane kwati, ye Jesu jämi juenta ja gwiriete kwäräkwarä, känenkri nitre ja töitikaka ben juani rute kwe, bti juani Nö Okwä Kri Galilea kwärä nakri ja ngibiare juta Betsaidate. **46** Jesukwe ni kwati ye juaninta jökrä ja gwiriete, bti niara nikani

mintokwäre mda blitakäre Ngöböbe. **47** Kä jatani iko angwane, nitre ja töitikaka Jesube namani ru ngwena Nö Okwä Kri Galileate ruäre. Jesu abko namani kaibe, nämane jate abko okwäbti **48** müre namani mate ribi krübäte nitre ja töitikaka ben ngäbti, aiseite namani ñö sökö tare rubtä, namani tuen Jesuye. Kä jatanina ngwen ja ken dekä angwane, batibe Jesu nikani dikekä ñöbti kukwäre. Jatanina nuke ru ken, tö namani nän ru bäre ta, akwa jatabare nitre ja töitikaka benye angwane, **49** ni bakäi nämane dikekä ñöbti, namanintre nütire, aiseite nekwetaninkätre, käkwe ngratebare, ñöbtä ñan angwane **50** Jesu jatabare ietre angwane, nekwetaninkä jökrä. Abtä Jesu käkwe niebare ietre:

Ti ara tä näin. Mun ñan rekwetaka, niebare kwe ietre.

51 Bti Jesu nikani rute käin, btäräbe müre nótaninkäbe. Abtä nitre ja töitikaka Jesube ñan töi namani krütare, **52** ñöbtä ñan angwane ñan namani Jesu kukwei kaen ngäbti metre, aiseite Jesukwe ban ñäkänintbe Ngöbö diebti angwane, niara ñakare niaratre kwrere abko ñan nukani gare ietre.

Jesu btä nitre ja töitikaka ben nukani juta Genesarete
(Mateo 14.34-36)

53 Yebti niaratre nukani Nö Okwä Kri Galilea kwärä nakri juta Genesarete, kanti ru makäninte kwetre ñö köräbtä, **54** bti

nakwanintre timon. Btäräbe nitre nünanka yete, ie Jesu nükani gare, 55 aiseite jötrö ngwarbe nikanintre betekä juta ngwäre. Jesu namani niken mdente mdente, ye nükani gare ni bren bren mräkäye angwane, namanintre ni bren bren ye tike jänbti jänbti Jesu kukwäre. 56 Jesu namani niken juta kiakiate, namani niken juta krikrite, namani niken kä kiakiate, mdente erere ni bren bren mika namani jite jite mräkäkwe Jesu ngäbti. Angwane nitre bren bren ye abko Jesukwe tuadremetre dän körä aibe nuenbtä jabtä amne rabadreta quinta abko mräkä namani ribere Jesu-ye. Ye erere bkänä, nitre bren bren namani dän körä aibe nuenbtä Jesubtä angwane, namani nebata quinta batibe jökrä abko nakaninkä kore.

Dre dre tä ni mike ngite Ngöbö ngwärekre niebare Jesukwe
(Mateo 15.1-20)

7 1 Abti bati nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikatre nämane Jerusalén, nükani Jesu kanti Capernaümte. 2 Ye ngwane, Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikatre kirakira käre köbötikamna bti mrömma kwetre nitre israelitaye, ye kwrere nitre ja töitikaka Jesube nikani mröre abko ruäre käre nän köbötikani nitre bariseo okwäbti. Abtä namani näke btä. 3 (Nitre israelita ngämi mröre abko känenkri köbötikadre kuin abko Kukwe

Biani Ngöbökre Moiséye dirikatre kirakira käre ükaninte nuendre kore, nibtä nän angwane kore rabadre dbe Ngöbö ngwärekre, erere nitre bariseo btä nitre israelita käre mika täte jökrä. 4 Nitre israelita tä nebe jändrän kökö jae, bti tä nüketa gwi angwane, nän köbötikadre käne kwetre, nän mröre kwetre. Arato kukwe mda mda mikata täte kwetre abko nere: baso bätädrete, mri bätädrete, unkwen bätädrete, jän bätädrete. Ye abko, Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikatre kirakira abko käre kukwe ükaninte nuendre ja mikakäre dbe Ngöbö ngwärekre nitre israelitaye, erere tä nue- ne janknu ja täritäri.) 5 Ne mdenbtä abko, nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikatre jatani, käre niebare Jesu-ye:

Nun mräkä kirakira käre kukwe ükaninte nuendre, äse nibtä abko nitre ja töitikaka mabe käre mika näkare täte se? Ni rabadre dbe Ngöbö ngwärekre, abkokäre ni ngämi mröre, känenkri köbötikadre abti mröre abko tä ükaninte kore amare- bti nitre ja töitikaka mabe abko nän tä köbötike jire chi mrökrä se, niebare kwetre Jesu-ye.

6 Jesukwe niebare mda ietre: Mun ngwarbe ja bä mika kuin. Mun ye mdenbtä Isaiäs käre Ngöbö Kukwei niebare metre munbtä abko tä tikani krörö:

Juta ne käre ti mika ütiäte ja kada aibehti, aiseite tä ti tarere näkare era metre.

7 Täte ti käikitekä ngwarbe amne kukwe ükaninte au jakrä kwetre, aibe täte dirire ti Kukwei täte,

Isaiäs 29.13
niebare Isaiäkwe munbtä.

8 Ye abko, kukwe biani Ngöbökre nuendre nie abko munta kite jökrä temen, amne kukwe ükaninte ni kä nebtäkwe abko mikata bäri ütiäte jae munkwe.

9 Ye abko, kukwe biani Ngöbökre nuendre nie, erere munta mika ngwarbe jae, akwa kukwe ükaninte au jakrä munkwe abko mikata täte munkwe. 10 Ye mdenbtä, Ngöbökre ja kukwei tikamna krörö tärbtä Moiséye:

Mun rün btä mun meye mika ütiäte jae munkwe. Nire nire käre näkadre tare rün amne meye rüere, ni ye abko kämikadre,

Exodo 21.17; Levítico 20.9
abko tikamna Ngöbökre Moiséye. 11 Akwa mun abko tä niere krörö: Ni iti käre niedre rünye amne meyeye: Jändrän tikwetikwe se erere Korban, 8 aiseite tikwe biani jökrä Ngöböye, aiseite ti nän raba mun die mika jire chi bti, niedre kwe, ye abko dbe, munta niere. 12 Nire nire käre

niedre kore angwane, nän ni rün btä ni meye die mikadre jire chi mda kwe abko munta dirire kore. Ye kwrere munta Ngöbö Kukwei mika ngwarbe jae. 13 Ye abko, kukwe ükaninte au jakrä munkwe abko mikata täte munkwe, btä kukwe mda mda ne kwrerekwrere, munta nuene janknu ja täritäri. Akwa munta ye nuene angwane, munta Ngöbö Kukwei kite temen. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye btä Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikatre.

14 Yebti Jesukwe ni jökrä kärabareta mda, bti niebare kwe ietre:

Ti bike kukwe niere, ne kukwei nuen munkwe angwane, munkwe mika nuke gare jae abko krörö: 15 mrö jökrä kwetata nikwe, ye abko nän tä ni mika ngite Ngöbö ngwärekre, akwa kukwe jökrä käne ni töibtä, nita nuene ye abra tä ni mika ngite Ngöbö ngwärekre. Abko kore se, niebare Jesukwe. 16 [Ni kukwei ruen munye angwane, munkwe kukwe ne ketate olote. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre kwatiye.]^h

17 Yebti Jesu nikaninta gwä nitre ja töitikaka benbe. Ni mda

⁸ 7.11 Korban abko käre "jändrän biandre Ngöböye" niere hebreore. Ngäbäre ngwarbe nän tö namani rün btä meye die mikai angwane, nämane korban niere ngwian ganaibare kwe yebtä. Abtä ngwian ganaibare kwe, yebti nän rün btä meye die mikadre, akwa biandre Ngöböye. Ye abko nämane dbe abko nitre dirikä nämane niere, akwa Ngöböta ni rün btä ni meye die mikamna nie.

^h 7.16 Kukwe tikani corcheta ngätäite abko nän tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.

Nita kä kaibe nete. ¿Kä krörö kánti abko ni bukare drete sere? niebare kwetre ie.

5 Jesukwe niebare mda ietre: ¿Banta kobe munkwe?

Niaratrekwe niebare mda ie: Banta kun kükübe nunkwe, niebare kwetre Jesuye.

6 Jesu kákwe tákámna temen nitre nämane yeye, bti ban kun kükü diani kisete kwe, kuin niebare btä kwe Ngöböye, ñäkänintbe kwe, bti ngókani kwe nitre ja töitikaka benye dräidre ni nämane kwati yebti. Erere bkänä, ban dräibare kwetre. 7 Gwa kiakia nämane krobu, krämä kwetre, btä Jesukwe kuin niebare Ngöböye, bti ngókani kwe nitre ja töitikaka benye, bti juani dräire kwe arato. 8 Ni jökrä kákwe mröbare, namanintre trinetrine jökrä, bti ban oto namaninte, ye abko nitre ja töitikaka Jesube kákwe úkaninkröta kutia kwä kükü. 9 Ni kwati kákwe mröbare, ye abko ni brare brare aibe mili kräbkä näre amne meri btä ngäbäkre nämane kwati abko tanbare ñakare. Ni jökrä kákwe mröbare trine, bti Jesukwe juaninta ja gwiriete, 10 bti niara btä nitre ja töitikaka ben nakwani rute, nikani kä kädian nämane Dalmanuta kánti.

Sribi kri ñan tuabare kārābare Jesuye
(Mateo 16.1-4; Lucas 12.54-56)

11 Jesu btä nitre ja töitikaka ben namani Dalmanuta angwane, nitre bariseo nükani ja

kwete ben amne Jesukwe ja dokwä mikadre kö okwäte, abkokäre nükani ja kwete ben. Jesu abko juani era metre Ngöbökwé ya, ñakare ya abko Jesukwe bä mikadre, kákwe sribi kri ñan tuabare nuendre niaratre okwäbti abko nükani ribere Jesuye.

12 Ye namani tare kri Jesubtä, aisete büre jākāni nga kwe, bti niebare mda kwe ietre:

¡Jo! ¿Ye ñobtä mun nünanka kä ne ngwane tä kukwe ye kwrere ribere dikaro tie yere? Ngöbö tö dre nuein, ye tikwe nin niedi jire chi munye, niebare Jesukwe ietre.

13 Kukwe namani tare kri Jesubtä. Yebti nitre bariseo mikaninte känime kwe, nakwaninta rute, bti nikaninta ja jiebtí ñö okwä kri kwärä nakri.

Dirikātre blo, yebtä Jesukwe nitre ja töitikaka ben mikani mokre

(Mateo 16.5-12)

14 Námāne Dalmanuta angwane abko nitre ja töitikaka Jesube, bti kä nikwitaninkä ban ngwiandre jabe, abkokānti namanina rute angwane, banbe nämāne kuntibe kwetre. 15 Ye ngwane, Jesukwe nitre ja töitika-ka ben mikani mokre, kákwe niebare ietre:

Lebadura nitre bariseokwe btä nitre reketaka Herodebe, ye ngāniene munkwe ja ngibia kuin, niebare Jesukwe.

16 Abtä nitre ja töitika-ka Jesube namani niere jae kwärikwäri:

Ni ñan ki ban mda ngwena, abtä Jesuta blite kore, namani niere jae kwärikwäri.

17 Ye gani Jesukwe, abtä niebare kwe ietre:

¿Ti abko nire metre ngämi nūke gare munye ya? ¿Ti raba mrö bien munye Ngöbö diebti ngämi nūke gare munye ya? ¿Ye ñobtä ban ñakare munye, munta niere dikaro jae abko mun töi ngitiekä ñakare arato ya? 18 ¿Kä tuen munye amarebti tita dre nuene abko nūke gare ñakare munye yere? ¿Ni kukwei ruen munye amarebti mun ti kukwei tebaire ñakare yere? ¿Tikwe dre nuenba, ye töre ñakare munye ya? ¿Ye ñobtä abko ban ñakare mun nibi niere yere? 19 ¿Ni mili krärike jire bti tikwe ban kunrikebe dräiba, ye rabateba abko úkakröbata kutia kobe munkwe? niebare Jesukwe nitre ja töitika-ka benye.

Niaratre kákwe niebare mda: Ban rabateba abko úkakröbata kutia kwä jätäbti kubu nunkwe, niebare kwe Jesuye.

20 Bti Jesukwe niebare mda ietre:

¿Erere arato, ni mili kräbkä jire bti tikwe ban kun kükübe dräiba, ye rabateba abko munkwe úkakröbata kutia kobe? niebare kwe ietre.

Niaratre kákwe niebare mda Jesuye:

Ban rabateba abko úkakröbata kutia krikri kwä kükü nunkwe, niebare kwetre.

21 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Tikwe jändrän ne nuenba mun okwäbti amarebti, ¿se ñobtä abko drebtä tita blite abko ngämi nūke gare metre munye? Abko kore se, niebare kwe ietre.

Ni iti, ie kä tuen ñakare abko Jesukwe mikaninta quinta

22 Yebti Jesu btä nitre ja töiti-kaka ben nikani mate juta Betsaidate angwane, ni iti, ie kä tuen ñakare jänükani mräkäkwe Jesuye. Jesukwe okwä nuadrebtä ja kisebti mikakäre quinta abko mräkä namani ribere kisere ie. 23 Ni ie kä tuen ñakare, ye Jesukwe kani küdebti, nikani ben mento juta bäre, namani juta bäre angwane, Jesukwe käli mikani ni ye okwäbtä, bti kise mikani okwäbtä kwe, kákwe niebare ie:

¿Kä nibi tuen mae ya?

24 Ni ye kákwe niebare:

Ni nibi tuen kri kwrere dikekä tie, niebare kwe ie.

25 Ni ye, ie kä namani tuen diore, abtä Jesukwe kise mikaninta mda bati okwäbtä angwane, okwä namaninta kuin jökrä, aise-te kä namani tuenta kuin jökrä ie. 26 Bti Jesukwe niebare ie:

Tikwe ma okwä mirita quinta, ye makwe ñan kädrie jire chi ni mda mdabe juta Betsaidate. Nanta jirekabe ja gwiriete, niebare kwe ie.

Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé, niebare Pedrokwé
(Mateo 16.13-20; Lucas 9.18-21)

27 Yebti juta kiakia tä juta Cesarea Filipino bäre temen, ye

kukwäre Jesu nikani nitre ja töitakaka benbe sribikäre juta kia-kia yete. Namanintre dikekä ji ngrabare angwane, Jesukwe niebare ietre:

¿Ti ne abko nire nieta ni mda mdakwe tibtä? niebare kwe ietre.

28 Niaratre käkwe niebare mda Jesuye:

Ma abko Juan Bautista nükantinta nire nieta ni ruärekwé amne ni mda abko käta ma Elías nükantinta niere mabtä. Akwa ni mda abko tä niere Ngöbö kukwei niekä kirakira mda mda abko nükantinta nire nieta kwe mabtä, niebare kwetre ie.

29 Jesukwe niebare mda ietre: ¿Mun abko käta ti nire niere tibtä? niebare kwe ietre.

Pedro abko käkwe niebare Jesuye:

Ma abko ni Dianinkä juani Ngöbökwé nun ngätäite, niebare kwe ie.

30 Jesukwe niebare mda nitre ja töitakaka benye:

Ti abko Ni Dianinkä Ngöbökwé abko, munkwe ñan kädrie jire chi ni mda mdabe, niebare kwe ietre.

Jesu müre ketadi, niebare käne kwe

(Mateo 16.21-28; Lucas 9.22-27)

31 Ye kánti mentokwäre Jesu nikani dirire nitre ja töitakaka benye angwane, nikani niere:

Nitre unbire ji dokwäre, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikäre,

käkwe ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne mikadi ja tare nike kri amne trö kwitadi kwetre tie, käkwe ti müre ketadi, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire, niebare kwe ietre.

32 Kukwe ne rakadrekä ño Jesubtä, erere niebare metre ta kwe nitre ja töitakaka benye. Abtä Pedrokwé Jesu käräbare, nikani kaike ben mentokwäre, bti nikani mäträre btä. **33** Abtä Jesu nikwitaninte, käkwe nitre ja töitakaka ben mikaninta ñäräre, bti ñäkäbare krörö kwe Pedroye:

Satana, nän mento tibtä nete. Tikwe ja mikadre ngite Ngöbörüere, abkokäre ma kite ñäke kore tie ñan ñan. Ni kä nebtä ie jändrän tuen dbe abko erere tä tuen mae, aiseite makwe ñan ñäkä kore tie, niebare Jesukwe Pedroye.

34 Bti Jesukwe nitre ja töitakaka ben btä ni mda mda nämäne yete, ye käräbare, bti niebare kwe ietre:

Nire nire tö ja töi mikai kwatibe nänkrä tibe, ni ye abko tö dre-ye jakrä abko raba käikwitekä jabtí amne ja kwata raba ruentari tare ñakare ie nünakäre tikrä abko jata ti jiebtí, **35** ñobtä ñan angwane nire nire tö ja kwata ngibiai jen jakrä abko krütadi kärekwäre, erere rabadi kärekwäre Ngöbö okwä bäre mento akwa, nire nire krütadi ti dokwäre amne kukwe kuin Ngöbökwé tibtä ye dokwäre abko rabadi dianintari nünakäre kärekwäre Ngöböbe.

36 Ye abko, ni rabadre jändrän jökrä bkäne kabre kä nebtä, akwa ni krütadre angwane nikwe ñan nünandre mda Ngöböbe, ne ütiäre abko dre rükadre nie.

37 Erere arato, nikwe nünandre kärekwäre, ye abko ni ñan raba kökö jire chi jakrä, ñobtä ñan angwane jändrän ñakare jire abko ni rabadre bien Ngöböye nuna kärekwäre ben ye ütiäre.

38 Ne aiseite, nire nire käta ti rükente amne kukwe dirita tikwe ne rükente nitre tödekaka ñakare Ngöböbtí käta kukwe kämekäme nuene ye ngwärekwäre, ni ye abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, tikwe ni ye rükandite arato. Ti jatadita angwane ti jatadita ti Rün di kri bä nuärebtí, erere arato angele deme Ngöbökwé bä nuärebtí, niebare Jesukwe nitre ja töitakaka benye btä ni mda mda nämäne yete yeye.

9 **1** Yebti Jesukwe niebare mda:

Mun tä nete ne ruäre ngämi krüte, känenkri Ngöböta gobrane ño ja dibti ni kwe ngätäite, ye abko munkwe tuadi ja okwä jentí abko ti tö nibi niei metre munye. Abko kore se, niebare Jesukwe ni jökrä nämäne yete yeye.

Jesu bä nikwítani

(Mateo 17.1-13; Lucas 9.28-36)

2 Yebti kä nikani köbö ti ta mda angwane, Jesukwe Pedro, Santiago amne Juan aibe ngwiani jabe abko ben nikani ngitio bári mente käin yebti. Niaratre nämänena ngitio yebti käin

angwane, Jesu bä nikwítani bä jene niaratre okwäbtí, **3** Angwane dän Jesubtä namani trä ngitiekä jökrä ngrabare, namani ngwen bürere. Ni ñakare jire iti kä raba dän bätete ngwen bürere dikaro erere dän bä namani Jesubtä. **4** Ye btäräbe Elías btä Moisés namani gökökä yete blite Jesube, btä okwä namani.

5 Pedrokwé niebare Jesuye:

Ti Dänkien, nunta nete abko käi nibi nuäre tibtä, aiseite ma tö ne ngwane nunkwe ju mikadi kiakia komä munkrä: kwati makrä, kwati Moisékrä amne kwati Elíakrä, niebare Pedrokwé.

6 Pedro abko käkwe ñäkäbare kore, ñobtä ñan angwane nitre ja töitakaka Jesube abko namani nekwetekä, aiseite ño niedre kwetre abko ñan namani nuke gare ietre. Abtä Pedro namani ñäke kore. **7** Ye btäräbe müta jatani jüben niaratrebti angwane, müta yete abko ni kukwei jarabare krörö ietre:

Ni ne abko ti Odei tare kri tikwe. Niara kukwei nua munkwe abko ni kukwei namani kore mütate. **8** Ye btäräbe nitre ja töitakaka käkwe nikrabareta ja bäre angwane, ni mda ñakare amne Jesu aibe nämäne kaike, btä okwä namani.

9 Yebti Jesu nikaninta niaratrebe ngitiobtä motokwäre angwane, Jesukwe niebare ietre:

Ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne ngämi krüte, bti nüketa nire, ye känenkri kukwe turi munkwe ngitiobtí käin sete, ye munkwe ñan nie jire chi ni mda mdaye.

Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

10 Ja rükadreta nire niebare Jesukwe, ye niaratre kákwe ngi-biabare tiebe, akwa ye abko dre niebare Jesukwe abko ñan nūka-ni gare ni nimä ja töitikaka ben-ye, aisete namani ngwentari jirekåbe jae kwårikwåri. **11** Abtä niaratre kákwe niebare mda ie:

¿Ma krütadi bti rükadita nire mata niere ne ngwane, ñobtä abko Elías rükadre bari Ni Dianinkä Ngöbökwe käne kukwe ukatekäre biare kråke Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikå-tre kåta niere? niebare kwetre Jesuye.

12 Amne Jesukwe niebare mda ietre:

Elías rükadre käne ye abra era bkånä. Erere arato, niara rükadre Ni Dianinkä Ngöbökwe käne, kákwe jändrän jökrå ukadrete kuin metre. Akwa ti tö kukwe mda ngwaintari munye: ¿Ñobtä ti, Ni Kä Nebtä Ngobo, ja tare nikadi kri amne ti mikadi ngwarbe ni mdakwe abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä? Yebtä töbika munkwe. **13** Akwa Elías abko nūkanina,ⁱ akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikå-tre, ie niara ñan nūkani gare, aisete tö namani dre dre nuein btå, erere nuenbare kwetre amne mrå müre ketani kwetre, nämane tikani Ngöbö Kukwei-btä abko erere namani bare jökrå btå.

Jesukwe üai käme juanintari ngåbåkrebtå

(Mateo 17.14-21; Lucas 9.37-43)

14 Jesu jatani nūketa möta nitre ja töitikaka nimä ben angwane, nitre ja töitikaka ben ni ökån namani abko ben Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikå-tre nämane ruäre abko nämane ja kwete amne, ni mda mda nämane kwati, btå Jesu nūkaninta. **15** Jesu nūkaninta, ye ni nämane kwati kákwe gani angwane, töi ñan namani krüta-re, kä nikani betekå jökrå köbö ngwentari Jesuye. **16** Jesukwe niebare mda ietre:

¿Drebtå munta ja kwete nete? niebare kwe ietre.

17-18 Jötrö ngwarbe ni nämane kwati, ye ngåtäite ni nämane iti kákwe niebare Jesuye:

Dirikå, üai kämenta jadenkä ngåbåkrebtå tikån abko kisete kukwe ngitie ñakare. Tä niken mdente erere, ye kånti tä neketete üai käme yeye, tä kaenkå käinta bti tä kite temen, tä nikrenkä jökrå ngrabare, dåbe tä nebe betekå kadate angwane, tä nebe tu ukwe jökrå jåbtå. Mden abko makwe mikadreta quinta tikrå, abkokäre ti ki ngwena mae yere. Akwa nitre ja töitikaka mabe aibe tä nete, ie tikwe üai käme juantarimna ngåbåkrebtå jakrå, akwa ñan niki mento ietre, niebare kwe Jesuye.

ⁱ 9.13 Elías abko nūkanina. Jesu nämane blite Eliabtä angwane, nämane blite Juan Bautistabtä era metre. Nåke Mateo 17.12,13 yebtä.

19 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

¿Aingwaree, ti moto iko muntå! Munta tödeke ñakare dikaro Ngöböbti ye. ¿Ti rabadi kä nuåi mda munbe amarebti ye? niebare Jesukwe.

Ye btåråbe Jesukwe niebare mda:

Ngåbåkre ye ngwen tie, niebare kwe.

20 Erere ngåbåkre ye jånikani Jesuye, jånikani nebe ken angwane, Jesu jatabare üai kämeye, ye btåråbe üai käme kákwe kä ötåninthe ngåbåkre yebti, nikani ngitiekå temen, namani ja den ngwarbe jåbti tata nekwåre, sekwåre, nekwåre, sekwåre. Dåbe namani betekå kadate. **21-22** Ye ngwane Jesukwe niebare ngåbåkre ye rünye: ¿Kå kobera üai käme nikani jadenkä kore ngåbåkre nebtå? niebare kwe rünye.

Niarakwe niebare mda Jesuye:

Nåmane chi angwane, üai käme nikani jadenkä btå tikån yere, abko täbe kånime. Üai käme töta nebe müre ketåi, kåta kite ñukwåte, tä kite ñöte tikån, aisete ma di tårå mikåkråta quinta tikrå, ne ngwane nun ngwen ruen bobre jae. Nun die mike. Üai käme juentari mento btå, niebare kwe Jesuye.

23 Jesukwe niebare mda ie:

Nirekwe tödekadre kwatibe tibti, kråke jändrän jökrå nuäre nuene. ¿Se ñobtä abko ti di tårå üai käme juantårikrå mata ngwentari tie yere? niebare kore Jesukwe ie.

24 Abtä ngåbåkre rünkwe ñåkåbare jume ja dibti krörö mda Jesuye:

Tita tödeke mabti, akwa mtare ti tö nibi tödekai bari kwatibe mabti, yebtä ti die mika makwe, niebare kwe Jesuye.

25 Ye btåråbe ni jatani nūke ja ukekrö bari kabre mda, namani tuen Jesuye. Abtä jötrö ñåkåbare krörö kwe üai kämeye:

Üai käme, ma ngåbåkre ne kukwe ötaka amne ma ngåbåkre ne olo dikatekå, ma yeye tita niere, nån mento ngåbåkre nebtå. Ma ñan jata jadenkåta jire chi mda btå, tita niere mae, niebare Jesukwe üai kämeye.

26 Angwane üai kämenkwe ngratebare kri ngåbåkre yebtä, bti kä ötåninthe bti kwe bobuta, nikani ngitiekå temen angwane, üai käme nikani mento. Ngåbåkre abko namani kwekbe temen ngwåkåre kwrere ni kwati ye okwåbti. Abtä namanintre niere: ¿Aiteejå! Ngåbåkre krüta tare yera, ni kwati namani niere kore. **27** Akwa Jesu nikani, kákwe ngåbåkre ye kani küdebtå, bti ganinkrö krö kwe. Ngåbåkre ye nūkaninbe dikekåta krö. Namani kuin jökrå abko nakaninkå kore.

28 Yebti Jesu namaninta kai-be gwi nitre ja töitikaka benbe angwane, niebare mda kwetre Jesuye:

Nunkwe üai käme junintari mento, ¿ye ñobtä ñan niki mento nunye ruen? niebare kwetre ie.

29 Jesukwe niebare mda ietre: Munkwe blitadre Ngöböbe btå ja båndre Ngöbökrå käne, aibe

köböire üai käme ye kwrere mun raba juentari mento. Ye munkwe nuni ñakare kore, mden kisete ñan niki mento munye, niebare kwe ietre.

Jesu krütadi niebare bobukäre kwe

(Mateo 17.22-23; Lucas 9.43-45)

30 Jesu btä nitre ja töitikaka ben nämane Cesarea Filipo kántita temen, nikaninta angwane nikaninta kä Galilea kántita. Akwa ni mda mdakwe ñan gadre ie tö namani, **31** ñobtä ñan angwane Jesu nämane dirire krörö kaibe nitre ja töitikaka benye:

Ni mda mda abko ie ti, Ni Kä Nebtä Ngobo, ne biandi müre ketadre, akwa köbömä angwane, ti rükadita nire, niebare kwe.

32 Jesukwe dre niebare kore ñan nukani gare nitre ja töitika-ka benye, akwa namani ja gaire, aisete ñan namani ngwentarita Jesuye.

Nire bäri ütiäte niebare Jesukwe

(Mateo 18.1-9; 10.42;

Lucas 9.46-50; 17.1-2)

33 Abti nukaniinta mda juta Capernaümte. Namaninatre ja gwiriete angwane, Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

¿Drebtä mun täni ja kwete ji ngrabare yere? niebare Jesukwe ietre.

34 Namanintre kwekbe jökrä, ñobtä ñan angwane niaratre ngätäite nire bäri ütiäte, abkobtä nämane näin ja kwete ji ngrabare, aisete namanintre kwekbe.

35 Drebtä namanintre ja kwete namanina gare Jesuye, aisete Jesu namani takänintbe, käkwe niebare mda ietre:

Mun jakwe ti ken nete. Nire nire tö ja tuai bäri ütiäte kri ni mda mdakrä Ngöbö okwäbti, ye käkwe ja mika bäri bobre ni mda mdakrä amne ja mika ni sribikä ene kwrere ni mda mdakrä, niebare Jesukwe.

36 Bti Jesukwe ngäbäkre chi kärebare nuke nitre ja töitikaka ben ngätäite, bti kukwe ye bä mikakäre, ngäbäkre ye diani kisete kwe, bti niebare kwe ietre:

37 Nire nire käta ti tarere metre abko käkwe ngäbäkre ne kwrere kadre ngäbti ti käbti. Nirekwe kadre ngäbti kore, ye ngwane ñan ngäbäkre aibe kata ngäbti kwe angwane, ti kata ngäbti kwe arato. Ye kwrere arato, nire nire käkwe ti kadre ngäbti kuin abko käta Ngöbö ti juanka kaen ngäbti arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Niretä rüre ñakare Jesu rüre abko tä nekete Jesukri

(Lucas 9.49-50)

38 Ye ngwane Juan abko käkwe niebare mda Jesuye:

Dirikä, nunkwe ni turi iti üai käme juentari ma käbti, akwa nekete ñakare nibe, aisete ñan üai käme juandretari mda kwe ma käbti, nunkwe nini ie, niebare kwe Jesuye.

39 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe ñan ñäkä kore ie amne ñan bika kri niarabtä

munkwe, ñobtä ñan angwane nirekwe sribi kri ñan tuabare nuendre ti käbti, yehti ñan tä näin ñäke blo ti rüere, akwa tä blite kuin tibtä. ¿Se ñobtä abko, munkwe ñan üai käme juantari-mna mda ti käbti ie yere? **40** Ni ja rüere ñakare nibe, ye abko tä nekete nibe, aisete munkwe ñan ñäkä ie.

41 Jesukwe niebare:

Munta ti mike täte, abtä nirekwe ñö aibe biandre chi tomnane munye, akwa ni ñö bianka munye tä nekete nibe, ni yeye Ngöbökre sribi kuin ye ütiä biandi abko ti tö nibi niei metre munye. **42** Akwa nire nire käta ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre ne kwrere, ye nirekwe ngwiandreta ti käikwitekä jabti, kánti rabadre kukwe nuene bäri käme mda, ni ye abko Ngöbökre mikadi ja tare nike krübäte kä nakebtä. Mden kisete, ni ye ngämi ni tödekaka tibti ngwen ti käikwitekä jabti, känenkri jä oto kri doboko nura ukwakrä ye makädre ngärä, bti kitadre mrente nguse kánti müre reketadre abko rabadre bäri kuin kräke. Ye kwrere ni ye ñan rabadre ni tödekaka tibti ngwen ti käikwitekä jabti aisete.

43 Ye kwrere mun kise mden köböite makwe ja mika ngite Ngöbö rüere ne ngwane, munkwe ja kise ye tikaka ta abko

bäri rabadre kuin, ñobtä ñan angwane munkwe nünandre deme kise otore kwärä rikakäre nüne Ngöböbe kä käinbti abko bäri kuin angwane, ñan mun kise krobu ngöi jökrä ben mun rikadre ja tare nike kärekre ñukwä jutra nötöte ñakare köbö kwatirekwatire ye te. **44** [Kä nakebtä, yete jändrän jökrä tä niken ngwarbe amne nginta kwete kärekre. Ye kwrere abko ñukwä jutra ngitiekä käre, ni käme Ngöbö ngwärekre mikakäre ja tare nike kärekre.]^j

45 Erere arato, mun ngoto mdenkri, köböite mun raba ja mike ngite, ne ngwane munkwe tikaka ta jae abko bäri rabadre kuin, ñobtä ñan angwane mun ngoto kwäräbe akwa mun rabadre nüne metre Ngöbökre abtä munkwe nünandre kärekre ben, ye abko rabadre bäri kuin munkrä amne, ñan mun ngoto krobu ben ngöi Ngöbökre mun kitadre kä ja tare nikakrä kánti. **46** [Kä nakebtä yete jändrän jökrä tä niken ngwarbe amne nginta kwete kärekre. Ye kwrere abko, ñukwä jutra ngitiekä käre, ni käme Ngöbö ngwärekre mikakäre ja tare nike kärekre.]^k

47 Erere arato, mun okwä köböite mun raba ja mike ngite Ngöbö rüere, ne ngwane munkwe ja okwä ye diante kwati mento, bti munkwe kitaka mobe

^j 9.44 Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.

^k 9.46 Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.

arato, ñobtä ñan angwane Ngöböta gobrane, ye kánti mun okwä kwatibe ben mun rikadre nüne kärekkäre ben, ye abko rabadre bäri kuin munkrä amne, ñan mun okwä kubu ben ngöi mun kitadre kä ja tare nikakrä kánti. **48** Kä nakebtä yete jändrän jökrä tä niken ngwarbe amne nginta kwete kärekkäre. Ye kwrere abko, ñukwä jutra ngitiekkä käre, ni käme Ngöbö ngwärekkri mikakäre ja tare nike kärekkäre.

49 Jändrän kukwadre Ngöböye, btä mren mikata mikakäre bänänte, ye kwrere abko munkwe ja tare nikadi mun mikakäre metre. **50** Mdakäre abko, mren abra kuin jändrän jökrä mikakrä bänänte, akwa mren bänän riadrekä, ye ngwane ñan bänän rabadreta kuin mda. Ye kwrere munta bike kri jabtä kwärikwäri angwane, mun ñan raba sribi nuene Ngöbökrä, aiseite mun rabadre ngwarbe mren bänän riadrekä kwrere. Mden kisete munkwe ti mikadi täte metre, ye köböire mun rabadi nüne jame jabe kwärikwäri. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitika-ka benye.

Meri tuadremetre ya, ñakare ya
(Mateo. 19.1-12; Lucas 16.18)

10 1 Jesu nämane Capernaúm, nikani mda nitre ja töitikaka benbe kä Judeate. Arato nikani Nö Jordánbtä kä driri. Ye kánti ni nukaninta ja ükekröta kwati Jesubtä abko, ie Jesu nämánena dirire

ño, erere nikani dirireta ietre.

2 Ye ngwane, nitre bariseo nükani ruäre abko tö namani ja gain Jesube niara kitakäre ngite, kákwe niebare ie:

¿Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye kätä dre niere abko nikwe mikadre täte ya? ¿Ni gure kákwe ja tuametreta, ye abko dbe ya ño niere nunye? niebare kwetre Jesuye.

3 Jesukwe niebare mda ietre:

¿Ni gure kákwe ja tuametreta, ye nuemna Moisékwé munye ya ño arato? niebare kwe ietre.

4 Niaratrekwe niebare mda Jesuye:

Ni gure kákwe ja tuadremetre abko dbe niebare Moisékwé, akwa nita ja tuemetre abko tika-dre täräbtä biandre meriye, niebare Moisékwé, niebare kore nitre bariseokwe ie.

5 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Mun dokwä ribi ribi Ngöbökrä. Ye mdenbtä ni gure kákwe ja tuadremetre abko Ngöbökwé tikamna täräbtä Moiséye munkrä yere. **6** Akwa Ngöbökwé kä dätebare kena btä abko tikamna krörö kwe täräbtä Moiséye arato:

Ngöbökwé ni brare btä ni merire dätebare.

7 Ne aiseite ni brare kákwe ja mikadre gure angwane, rikadre nüne jenena rünbtä amne meyebtä mento merire kwebe.

8 Angwane ni nibu ye abko rabadi ni itibe kwrere,

Génesis 2.24

abko tikamna kore kwe täräbtä Moiséye. Ye kwrere ni nibu ye ñan rabadi ni nibu kwrere mda, akwa rabadi ni itibe kwrere. **9** Ye mden kisete, Ngöbökwé ni mikani ni itibe kwrere, ye ni ñan rabadre denkä jire chi jene jene mentokwäre, aiseite ni brare kákwe ñan meri tuadremetre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

10 Yehti Jesu namanina gwi angwane, kukwe ngwianintari nitre bariseokwe, ye arabe nitre ja töitikaka ben nikani ngwentarita ie. **11** Abtä Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye mda:

Ni brare kákwe merire kwe tuadremetre, bti meri mdara jire ben ja mikadre gure kwe, ni ye kákwe ja mikadre ngite merire käne rüere. **12** Ye erere arato, ni merire kákwe brare käne kwe tuadremetre, bti rabadre brare mdabe, meri ye abko kákwe ja mikadre ngite brare käne rüere. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ja di biani ngäbäkre kiakiaye

(Mateo 19.13-15; Lucas 18.15-17)

13 Yehti ngäbäkre jänikani mräkäkwé Jesuye abko bti Jesukwe kise mikadre ja di biänkäre ietre. Akwa nitre ja töitikaka Jesube namani ñäke ngäbäkre mräkäye. **14** Ye gani Jesukwe angwane, namani romon nitre ja töitikaka benkrä, kákwe niebare mda ietre:

Ngäbäkre ye tuemetre kite tie. Munkwe ñan ji öta käne, ñobtä

ñan angwane nire nire kätä ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre ne kwrerekwrere, ni yehti abko Ngöböta gobrane, aiseite munkwe ñan ji öta käne. **15** Nire nire ñan tä ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre chi kwrerekwrere, ni yehti Ngöbökwé ñan gobrandi amne ñan nünandi kärekkäre Ngöböbe kwe abko ti tö niei metre munye. Abko kore se, niebare Jesukwe.

16 Bti Jesukwe ngäbäkre diani kisete, kise mikani dokwäbti kwe, bti ja di kärekkäre kräke kwe Ngöböye.

Ni jändrän bkänkä kabre kákwe blitabare Jesube

(Mateo 19.16-30; Lucas 18.18-30)

17 Yehti Jesu jatani nikenta mda angwane, ni jatani iti betekä, nükani ngitiekkä ngukudokwäbti temen ngwärekkri, kákwe niebare ie:

Dirikä kuin, ¿tikwe dre nuendre abko ütiäre ti rabadre nüne kärekkäre Ngöböbe? niebare kwe Jesuye.

18 Jesukwe niebare mda ie: Ngöbö aibe kuin, yehti ni mda ñakare jire kuin. ¿Ye ñobtä abko mata ti kuin niere tie ye? niebare Jesukwe ie.

19 Bti Jesukwe niebareta ie: Ma tö nünai kärekkäre Ngöböbe angwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye garera mae abko erere makwe mika täte abko krörö:

Makwe ñan ni mda kämika. Ma gure, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mda mdabe.

Makwe ñan go.
Makwe ñan blita ngwarbe
ni mda mda riüre
kitakäre ngite.

Makwe ñan ni ngöka
jädrän diankakäre kân.
Erere arato, ma rûn amne
ma meye mika ütiäte jae.

Exodo 20.12-16;

Deuteronomio 5.16-20

Ye abko Kukwe Biani Ngöbökwe
Moiséye nuendre nie kore, erere
makwe mikadre täte jökrä, nie-
bare kwe ie.

20 Ni yekwe niebare mda
Jesuye:

Dirikä, makwe kukwe nini, ye
ti nämane bati ngäbäkrere
angwane, ti nikani mika täte
jökrä abti kä nüke tie mtare, nie-
bare kwe ie.

21 Niara namani ruentari tare
kri Jesuye, kâkwe mikani ñäräre,
bti niebare kwe ie:

Jändrän tä keteti nuendre
mae. Jändrän tä makwe ye erere
nân rürümoine jökrä, bti makwe
ngwian ye dräi ni bobre bobrebt
angwane, ma rabadi jändrän
ütiäte kri bkâne kabre kä käinbti
sete. Makwe jändrän rürümoin
ünän jökrä kore, bti ma jata ti
jiejti. Abko kore se, niebare
Jesukwe ie.

22 Yebtä ni ye moto namani
ulire Jesu kukwei nuare, ñobtä
ñan angwane niara abko jändrän

bkâne kabre krübäte, aiseite moto
nötaninte jändrän kwekwe ye
jiejti amne moto namani ulire,
ben nikaninta.

23 Nikaninta angwane, Jesu-
kwe nitre ja töitikaka ben mikani
ñäräre, bti niebare kwe ietre:

Ni jändrän bkänkä krikri ye
kâkwe ja mikadre bobre Ngöbö-
btä, Ngöbökwe gobrandre bti
abko tare krübäte kräke, niebare
kwe.

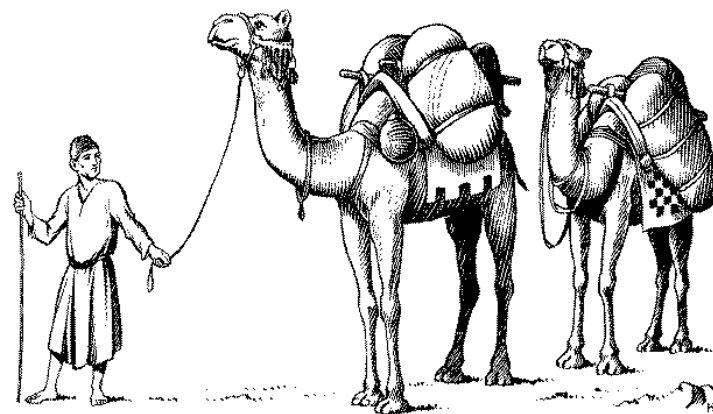
24 Kukwe niebare Jesukwe,
yebtä nitre ja töitikaka ben nama-
ni töbike kri, ñobtä ñan angwane
ni jändrän bkänkä kri nämane
nüne metre Ngöbö ngwärekre,
nämne nütüre. Ye aiseite Jesu-
kwe niebareta mda ietre:

Ti mräkä tikwe, ni ye btä Ngö-
böta gobrane, yebe ketetibe tare
krübäte ni jändrän bkänkä krikri
neme ketetibe. 25 Aku okwä chi,
yete ta kameo krikri ye ara rika-
dre nuäre, akwa nitre jändrän
bkänkä kri ye kâkwe ja mikadre
bobre Ngöböbtä, Ngöbökwe
gobrandre bti, ye abko bäri tare
kräke.

26 Kukwe yebtä bäri nitre ja
töitikaka Jesube ñan töi namani
krütare mda, kâkwe niebare:

¿Ni jändrän bkâne kri ñan
rabadre dianintari nini makwe,
se nire abko rabadi dianintari
amarebti se? namanintre niere
jae kwärikwäri.¹

¹ 10.26 Jesu näire abko ni ngwian bkâne kri abko nämane ngwian bkâne,
ñobtä ñan angwane Ngöbö nämane ja di bien ietre, aiseite bäri Ngöbö
kukwe muko, aiseite rabadre dianintari kâne, nitre israelita nämane nütüre,
aiseite nitre ja töitikaka Jesube abko ñan töi namani krütare Jesu
kukweibtä.

Kameo abko bä kore (Marcos 10.25)

27 Abtä Jesukwe mikani
ñäräre, bti niebareta kwe ietre:

Mun kä nebtä, ye kräke abko
kukwe ye tare, akwa ñakare
Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane
Ngöbö abko kräke jändrän ñaka-
re tare jire chi, niebare Jesukwe.

28 Jötrö ngwarbe Pedrokwe
niebare mda ie:

Nunkwe jändrän jökrä mika-
ninte, bti nunta näin ma jiejti,
¿se abko Ngöbökre dre biandi
ütiäre nunye? niebare kwe
Jesuye:

29 Jesukwe niebare mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere
munye abko krörö: Nänbtä ti jie-
bti amne Ngöbö kukwe kuin
kabtä ngäbti, nire nire kâkwe ju
mikaninte o etbakantre o ngwai
mikaninte kwe, erere arato meye
o rûn o ngäbriänkä o kä kwe ere-
re mikaninte jökrä kwe nänbtä ti
jiejti, nitre ye abko, ie Ngöbö-
kwe jändrän biandi gre ketarike
rike bäri mda amne Ngöbökre
mikadi nüne kärekäre jabe arato.

30 Nitre ye tä nüne kä nebtä
angwane abko ie Ngöbökre jän-
drän biandi gre ketarike rike bäri
mda abko krörö: Rabadi ju bkä-
ne bäri kabre mda. Erere arato,
etba btä ngwai rabadi bäri mda
kwe. Arato meye, ngäbriänkä
rabadi kwati kwe. Arato kä sribi-
krä biandi bäri kabre kwe ie.
Arato ja tare nikadi kwe tikrä,
akwa kä jatadi mrä angwane,
nünandi kärekäre Ngöbökre kä
käinbti kwe. 31 Akwa ni kwati
tuen bäri ütiäte ütiäte kä ne
ngwane, ye abko rabadi ütiäte
ñakare Ngöbö ngwärekre; akwa
ni kwati tuen ngwarbe, ütiäte
ñakare kä ne ngwane, ye abko
rabadi bäri ütiäte Ngöbö ngwäre-
kre sete. Abko kore se, niebare
Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

**Jesu müre ketadi abko niebare
bämäkäre kwe**

(Mateo 20.17-19; Lucas 18.31-34)

32 Abti Jesu nämane näin juta
Jerusalén kukwäre angwane,

nikani bā mente nitre ja tōitika-ka ben kāne. Angwane nitre ja tōitikaka ben ñan tōi namani krūtare Jesubtā angwane, ni mda mda nāmane nāin jiebti kōre, abkobtā kā jūrā namani. Te Jesukwe nitre ja tōitikaka ben ni jātābti nibu kārābareta mda kai-be mento, bti dre dre rakadikā btā abko nikani niere jōkrā ietre krörō:

33 Mtare nita nāin Jerusalén kukwäre. Ni nāin nebe Jerusalén ye kanti ti Ni Kā Nebtā Ngobo ne kitadi ngise nitre blitaka Ngöbō-be ni mda mda diäre dānkienye amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikātre yeye. Niaratre ye abko kākwe ti kitadi ngise müre ketadre amne, nitre romanobo ñakare israelitare abko ie ti kitadi ngise. **34** Niaratre kākwe ti mikadi yakrā kri jae, kāli kitadi tibtā kwetre amne ti kwata metadi krübāte kwetre. Yebti ti müre ketadi kwetre, akwa köbö-mākäre angwane, ti rükadita nire. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja tōitikaka benye.

Santiago btā Juan tō namani rabai gobrane siba Jesube
(Mateo 20.20-28)

35 Yebti Zebedeo ngābriānkā nibu Santiago btā Juan namani bike kri, kākwe krōtabare Jesu ken, bti niebare kwetre ie:

Dirikā, nun tō jāndrān ribei mae abko erere makwe nuendre, ie nun tō nibi abko nun ki kārere mae, niebare kwetre Jesuye.

36 Jesukwe niebare mda ietre:

¿Dre nuendre tikwe munkrā, ie mun tō nibi amarebti yere? niebare kwe ietre.

37 Niaratrekwe niebare mda Jesuye:

Ma rabadi gobrane kri ja di jenbti ni jōkrā ngwārekri, ye ngwane makwe nun mika bāri ütiāte, kākwe nun mika tākānintbe iti ja küde ruenkri amne iti ja küde ngeberekri abko nun tō ribei mae, niebare kwetre ie.

38 Abtā Jesukwe niebare mda Zebedeo ngobo nibu yeye:

¡Jo! Munta kukwe tare krübāte ribere tie gare ñakare jire chi munye. ¿Tikwe ja tare nikadi kri krübāte, ye kwrere munta biare ja tare nike siba ya? niebare kwe ietre.

39 ¡Jānri! niebare kwetre Jesuye.

Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe ja tare nikadi kri ti kwrere arato, **40** akwa nire rabadre tākānintbe ti küde ruenkri amne nire rabadre ti küde ngeberekri, ye abko ñan tā ti kisete, akwa tā Ngöbō kisete. Ye aisete nire nire krāke kā ye tā ükaninte ti Rünkwe abko erere ie biandi kwe, aisete ti ñan raba bien munye. Abko kore se, niebare Jesukwe Santiagoye btā Juanye.

41 Jesu nāmane blite kore, ye ni mda mda ja tōitikaka Jesube kākwe kukwe ye gani angwane, moto namani romon Santiagokrā btā Juankrā. **42** Abtā Jesukwe kārābare, bti nikani niere ietre:

Nitre ñakare israelitare kātā gobrane angwane, tātore kukwe miketbe tare ni mda mda

mikakäre ja ngoto tāni. Erere arato, nitre ütiāte krikri ñakare israelitare abko ni mda mdakwe mikadre ütiāte jae, abkokäre tātore bike krikri, ye abko gare kuin munye. **43** Akwa mun ja tōitikaka tibe, ye ngātāite abko ñan rabadre bare jire chi kore, aisete mun ngātāite abko kukwe rabadre bā jene abko krörō: Nire nire tō rabai bāri ütiāte kri mun ngātāite ye abko kākwe sribidre ni bobre kwrere ni mda mdakrā **44** amne, nire nire mun ngātāite tō rabai bāri kāne jāndrān jōkrābtā, ni ye abko rabadre ni klabore kwrere ni mda mdakrā. **45** Munkwe nūnandre kore, ñobtā ñan angwane ti, Ni Kā Nebtā Ngobo ñan jatani ni mda mda mikakäre sribire jakrā, akwa ti jatani sribikäre ni mda mdakrā amne ti jatani ja mike müre ketadre ni kwati kökatari-käre Ngöbōkrā. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ni okwā kā drünente abko Jesukwe mikaninta quinta
(Mateo 20.29-34; Lucas 18.35-43)

46 Yebti Jesu nükani juta Jericóte nitre ja tōitikaka benbe, nikani ta angwane, ni mda mda nikani kwati jiebti arato nitre ja tōitikaka benbe. Niarā abko nāmane nāin kāne angwane, ni nāmane iti abko kādian nāmane Bartimeo (ne abko Timeo ngobo nieta) abko okwā kā drünente, aisete nāmane tākānintbe jibtā ngwian kārere jakrā. **47** Jesu Nazarebo jatani ta gani kwe angwane, namani

ngrente ja dibti krörō jite yete Jesuye:

¡Jesu, jrei David tukwe mrākā, ti ngwen ruentari tare jae! namani niere jite.

48 Ni kwati namani kada ketamna ie akwa, niara namani ngwānenkā bāri krikri mda, kā namani niere:

¡Jrei David tukwe mrākā, ti ngwen ruentari tare jae! namani niere bāri mda kore.

49 Abtā Jesu namani nūnaninkā kākwe niebare:

Ni ye kārere munkwe, niebare kwe.

Erere ni mdakwe niebare ni okwā kā ikote yeye:

Jesuta ma kārere, aisete kā ngwen nuäre jabtā. Nāin krō. Brān jōtrō kanti, niebare kwetre ie.

50 Ye btārābe, ni okwā kā drünente ye kākwe ja tākāninte kainta, tō namani nāin jōtrō, aisete dān nga otati kitani temen kwe, bti nikani nebe Jesu ken. **51** Angwane Jesukwe niebare ie:

Tikwe dre nuendre makrā, ie ma tō nibi, niebare kwe ie.

Ni ye kākwe niebare mda Jesuye:

Ti Dānkien, kā rabadre tuen tie, ie ti tō nibi, niebare kwe.

52 Jesukwe niebare mda ie:

Ma nibi tōdeke kwatibe Ngöbōbti, ye köböire ma okwā nibirate kuin, aisete nānta, niebare Jesukwe ie.

Ye btārābe kā namani tuen kuin jōkrā ie, bti nikani siba Jesube.

Jesu nikani nebe Jerusalén*(Mateo 21.1-11; Lucas 19.28-40; Juan 12.12-19)*

11 1 Bti Jesu btä nitre ja töitikaka ben nükanina ja ken Jerusalén angwane, ni namani juta Betania amne juta Betfagé kanti Ngitio Olibobtä. Ye

kanti, Jesukwe nitre ja töitikaka ben juani nibu, 2 käkwe niebare ietre:

Juta tuen känime ni ngware ta. Se kanti mun nän. Mun raba yete angwane, buro ngäbäli näkwita ngämi kwan mäkäninte munye, ye tikate munkwe, bti mun jata ngwena tie. 3 Akwa

Jesuta nüke juta Jerusalénte (Marcos 11.1-11)

¿Ñobtä munta tikete? nie munye angwane, munkwe nie krörö ietre: Ni Dänkien tö nibi ie, aise-te nun bike niken ngwena, akwa gwängwarbe juandita kwe munkrä, munkwe nie kore, niebare Jesukwe ietre.

4 Erere nikanintre angwane, buro nämane mäkäninte jukwe-btä jite, btä namanintre abko tikaninte kwetre. 5 Abtä ni ruäre nämane yete käkwe ñäkäbare krörö ietre:

¿Munta dre nuene yete amarebti yere? ¿Nirekwe buro ye tikanemna munye, amarebti munta tikete yere? niebare kwetre ietre.

6 Jesukwe ño niemnabare ietre, erere niebare kwetre, aise-te buro tuanimetre ngwiandre ietre. 7 Nikanintre buro ngwena, nükan nebe Jesu kanti angwane, dän jakwe mikani ötati buro ngäbäli ye tröbti kwetre ja täkräre Jesuye, bti Jesu nakwani buro yebti, bti nikani mda Jerusalén. 8 Ye ngwane ni kwati namani Jesu ngibiare jite, käkwe dän jakwe metaninte ji ngrabare temen dikakakrä Jesuye. Ni ruäre abko käkwe kriküde tikaninkä Jerusalén bäre temen abko namani mike ji ngrabare temen dikakakrä Jesuye kakäre ngäbti jrei kwrere. 9 Angwane nitre nämane näin ruäre Jesu känenkri amne ruäre abko nämane näin Jesu jiebt, ye abko namani ngrente ja dibti, kä namani niere krörö:

iHosana! iAri Ngöbö
käikitekä gwaire jökrä!

Ni ne kite ni Dänkien
Ngöbö käfti.

Ma ye aibe raba mikani
ütäite.

10 Ni mräkä jrei David
nämame gobrane kira, ye
kwrere Ngöbökwé ni ne
mikadi gobrane ni
ngätäite nete.

iHosana! iAri Ngöbö kri kä
känbti käikitekä bäri
krikri! *Salmos 118.25-26*

abko namani ñäke kore Jesu
ngäbti.

11 Jesu namani Jerusalén
angwane, nikani ju blitakrä Ngö-
böbe kanti angwane, mikani
ñäräre kuin jökrä bäre ta kwe,
bti kä jatanina dere, aise-te nika-
ninta nitre ja töitikaka ni jätäbti
nibu yebe nebebe juta Betania
kibiakäre yete.

Jesukwe ñäkäbare higokrie
(Mateo 21.18-19)

12 Abti jändrinane Jesu
nämame Betania, nikaninta Jeru-
salén angwane, mrö namani ie,
13 nikrabare kwe angwane,
higokrie abko kä namani tuen
mobe ie se kwrere. Higokrie ye
abko ngwä nämamena, namani
nütüre, aise-te nikani mike ñäräre
btä. Namani kanti angwane,
higokrie ye ngwä rabadre abko
käi ngämi, aise-te ngwä ñakare
btä angwane, kä aibe kabre btä.
14 Abtä Jesukwe ñäkäbare tare
higokrie yeye:

Ma ñan ngwä raba jire mda
kwetadre ni mdaye, niebare kwe
higokrie yeye nitre ja töitikaka
ben okwäbti.

Bti nikaninta janknu ji ngrabare Jerusalén.

Jesukwe nitre juanintari ju blitakrä Ngöböbe kánti

(Mateo 21.12-17; Lucas 19.45-48; Juan 2.13-22)

15 Nükani Jerusalén angwane, nikanintre nebe ju blitakrä Ngöböbe kánti. Ju bäre temen nitre nämane jändrän rürümoine^m yete amne ruäre abko nämane jändrän kökö abko Jesukwe juanintari jökrä mento. Erere arato, nitre nämane ngwian kwi-te ni mda mdakrä abko kän Jesukwe mesa kwitaninkä temen se kwrere amne ütü rürümoinkä kwe ja täkrä nämane, ye abko Jesukwe kwitaninkä jökrä temen se kwrere arato. 16 Bti nire nire tö namani jändrän ngwian ju blitakrä Ngöböbe kánti, ye abko Jesu ñan namani tuemetre nüke jire chi kä ye kánti, kä ngibiakäre deme Ngöbökrä.

17 Yebti Jesu nikani dirire krörö mda nitre ju blitakrä Ngöböbe dänkientre rüere, käkwe niebare:

Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:

Ju tikwe ne abra tä blitakrä tibe nitre nünanka kä jökräbti kräke, *Isaías 56.7*

nieta Ngöbökrä ja Kukweibtä. Akwa mun abko tä ju blitakrä Ngöböbe ne mike nitre gokä jue kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe.

^m 11.15 jändrän rürümoine. Nitre israelita nünanka ñakare juta Jerusalén nükani Jerusalén jändrän biankäre Ngöböye angwane, ñan nükani obeja, ütü amne nbi kwekwe ngwena kukwakrä, akwa nämane kökö Jerusalén yete ju blitakrä Ngöböbe kánti.

18 Jesu namani dirire bä jene abko namani tuen kuin ni jökräye, aisete ñan töi namani krütäre Jesu kukweibtä. Ye mden kisete Jesu jürä namani nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre yebtä amne Kukwe Biani Ngöbökrä Moiséye dirikätre, yebtä Jesu jürä namani arato, aisete namani ji känene jae Jesu kämikakäre. 19 Yebti kä jatani dere angwane, Jesu btä nitre ja töitikaka ben nikaninta juta Jerusalén bäre mentokwäre.

Nikwe tödekadre kwatibe Ngöböbti abko Jesukwe diribare higo kriebtä

(Mateo 21.20-22)

20 Yebti jändrinane Jesu nikaninta dekä angwane, higokrie ngwä ñakare, ye namanina nötare jökrä nükebe dobote temen.

21 Higokrie, ie Jesukwe ñäkäbare nitre ja töitikaka ben okwäbti ye nukaninta töreta Pedroye, käkwe niebare Jesuye:

iJo! Dirikä, higokrie ie makwe ñäkäba jändrin, ye nibira nötare jökrä nükebe dobote temen tuen, niebare kwe ie.

22 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ngöbö di tärä jändrän jire jökrä nuenkrä, yebti munkwe tödeka kwatibe, ye ngwane mun rabadre kukwe nuene jire jökrä ti kwrere. 23 Ti bike kukwe era

erere niere munye abko krörö: Nirekwe niedre ngitio nokoye: Ja denkä mento yete. Ma rika mrente, niedre kwe ngitio nokoye, tödekare kwärä Ngöböbti amne Ngöbö di tärä sribi ye nuendre, ye munkwe mikadre ngwarbe ñakare jae angwane, mun rabadre ñäke kore ngitioye angwane, ye erere rabadre bare munye. 24 Ne aisete, dre dre munkwe kärädre Ngöböye, erere biandi kwe munye, bti munkwe tödeka-dre kwatibe kore, ne ngwane Ngöbökrä biandi munye.

25 Mdakäre abko, mun rika blite Ngöböbe angwane, ni mdakwe kukwe nuenbare blo munbtä, ye töre käre munye btä mun moto romon kräke, ye ngwane kukwe ye käikwitaka jabtı munkwe angwane, mun Rün kä käinbti käkwe mun ngite niara rüere ye diandrekä jire jökrä munbtä.

26 [Akwa ni mdakwe kukwe nuenbare blo munbtä, ye töre käre munye, btä mun moto romon kräke, ye munkwe ñan käikwitadrekä jabtı angwane, mun Rün kä käinbti käkwe mun ngite niara rüere ye ñan diandre-kä munbtä arato. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitika-ka benye.]ⁿ

Nire diebti Jesu nämane sribire abko ngwianintari ie

(Mateo 21.23-27; Lucas 20.1-8)

27 Yebti Jesu nikani janknu nebe Jerusalén. Nikani dikekä ju

blitakrä Ngöböbe bäre temen angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre btä Kukwe Biani Ngöbökrä Moiséye dirikätre, arato nitre unbre ji dokwäte käkwe krötabare Jesu ken, 28 käkwe niebare ie:

¿Nirekwe ma mikani sribi nuene kore amne nire diebti mata kukwe nuene kore nete? niebare kwetre Jesuye.

29-30 Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Ti bike kukwe ngwentari kwati arato munye. ¿Nirekwe Juan Bautista juani ni ngökö ñöte? ¿Ngöbökrä juani ya o ni kä nebtäkwe mikani sribire ya? Ye niere tie munkwe. Nirekwe juani, ye munkwe niedi tie ne ngwane, nire diebti tita sribi ne nuene abko tikwe niedi munye arato, niebare kwe ietre.

31 Yebtä abko nikani blite jabe kwärikwäri, kä namani niere krörö: Ngöbökrä juani nikwe niedre ie angwane, niarakwe niedre krörö mda: Ngöbökrä juani munta niere, ¿se ñöbtä abko munkwe ñan kukwei mikani era jae? niedre kwe nie. 32 Akwa, ni kä nebtäkwe mikani, ni ñan rabadre niere jire chi ie, aisete nikwe ño niedre ie ruen, namanintre niere kore jae kwärikwäri.

Niaratre käkwe blitabare kore, ñöbtä ñan angwane Juan abko ni Ngöbö kukwei niekä era metre ni jökrä nämane mike era. Mden kisete ni mdakwe juani niedre

ⁿ 11.26 Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuini btä.

kwetre angwane, ni jökrä raba-dre ja rüere ben abko jürä namani btä, aiseite ño niedre kwetre ñan namani nuke gare ietre.

33 Abtä niebare krörö kwetre Jesuye:

Nirekwe Juan juani, ye gare ñakare nunye, niebare kwetre.

Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

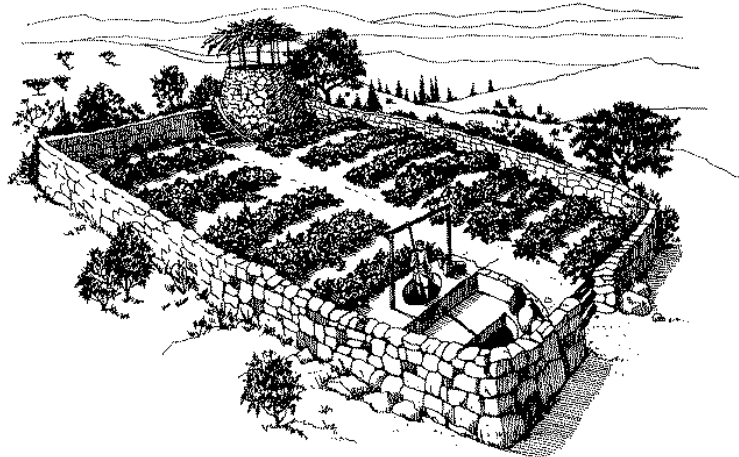
Kore ne ngwane, nirekwe ja di biani tie sribi ne nuenkäre abko tikwe ñan niedre munye arato. Abko kore se, niebare kwe ietre.

Nitre ji dokwäte, btä Jesukwe kukwe bä mikani

(Mateo 21.33-46; Lucas 20.9-19)

12 1 Yebti Jesu nikani kukwe bä mike krörö mda ietre: Bati ni nämane iti, käkwe uba nurai nökan, bti ki mikani kwe amne kä ükaninte biare uba ñöi ngwäre kwe. Ju

mikani nura ngibiabtikä kräke kwe, bti biani kwe ni mda mda-ye sribikrä. Kä biani sribikrä kwe abko ütiäre uba döi biandreta ruäre ie. Yebti nikani kä mdabti. 2 Abti uba ngwä ötare abko käi nükan angwane, sribikä käkwe uba biandreta ruäre kä bkänkäye ye abko kä bkänkä käkwe sribikä kwe juani iti tuenta jakrä. 3 Akwa ni juani kä bkänkä kwe ye nikani nebe angwane, sribikäre ubabtä ye ie neketaninte, nikani mete ja ñäte kwäräkwärä se kwrere, bti juanintarita kwetre. Nin uba döi biani jire chi kwetre kä ütiäre, bti juanintarita kise tökare kwetre. 4 Yebti kä bkänkä käkwe sribikä mdara jire juani uba tuenta ruäre jakrä akwa, ni ye neketaninte sribikäye, metani jökrä dokwäkäte kwetre, bti ñäkäbare diän kwetre ie, bti

Ni iti käkwe uba nurai nökan, ki mikani bti kwe amne kä ükaninte biare uba ñöi ngwäre kwe, bti ju mikani nura ngibiabtikä kräke kwe (Marcos 12.1-12)

nikaninta ngwarbe arato. 5 Yebti abko, kä bkänkä käkwe sribikä mdara jire juani abko müre ketani sribikätrekwe ja ñäte arato. Abtä niarakwe sribikä mda mda juani kwati mda uba döi tuen jae kä ütiäre, akwa neketaninte sribikätreye, nikani kwata mete kwäräkwärä se kwrere, ruäre abko müre ketani kwetre, akwa nin uba döi biani jire kwetre ietre.

6 Abtä mrä angwane, ni kä bkänkä, ie ni namanina itibe juandre uba döi tuen jakrä. Ye abko odei itibe tare kri kwe aibe namani ie. Namani nütüre: Ti odei ne aibe abko mikadi ütiäte sribikätrekwe, aiseite ti bike juen, namani nütüre. Erere juani kwe. 7 Akwa kä bkänkä odei nikani ngitiekä rün käite angwane, sribikäre ye käkwe niebare jae kwäräkwärä:

Ni se abko rabadi jändrän rün-kwe bkäne jökrä, aiseite ari kämi-ke amne ni rabadi kä ne bkäne jökrä, niebare kwetre.

8 Ye erere bkänä, ni kä bkänkä odei itibe ye neketaninte sribikätreye, müre ketani kwetre, bti ngwäkä kitaninkä kä ye bäre mento kwetre. Ne ngörä.

9 ¿Ne ngwane, uba bkänkä käkwe dre nuendre sribikäre käme yebtä raba ruen munye? Niara rikadre, käkwe sribikäre ye kämikadre jökrä, bti uba grä ye biandre ni mda mdaye kwe sribikrä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

10-11 Bti Jesukwe ja bä mikani jä kwrere amne nitre dirikä

krikri abko bä mikani ju mikaka kwrere, käkwe niebare ietre:

Ngöbö Kukwei käta niere krörö gare munye, raba ruen tie:

Jä ütiäte kri ju mikakrä metre abko nitre ju mikaka käkwe kitaninkä, akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäte ju mikakrä metre.

Ye abko namani tuen bäri nuäre nie,

Salomos 118.22-23

abko nieta kore Ngöbö Kukwei-btä, niebare Jesukwe ietre.

12 Jesukwe kukwe bä mikani, ye abko nitre dänkien krikri btä dirikätre krikri yebtä matani tare, ñobtä ñan angwane Jesukwe niaratre bä mikani sribikäre käme ye kwrere abko gani kwetre jabtä. Abtä tö namani Jesu kitai ngite, akwa ni mda mda jürä namani btä, aiseite kä mikaninkä Jesubtä yete kwetre, nikaninta mentokwäre.

Ja ütiä biandre gobranye ya, ñakare ya

(Mateo 22.15-22; Lucas 20.20-26)

13 Abti Jesukwe ñäkädre blo emperador César rüere abtä kitadre ngise, ye abko nitre dirikä krikri btä nitre dänkin krikri tö namani, abkokäre nitre bariseo btä nitre reketaka jrei Herodekri juani kwetre ja gaen Jesube.

14 Erere nikanintre, namani Jesu kanti angwane, niebare kwetre ie:

Dirikä, mata kukwe era erere niere, ye gare kuin nunye. Ni

mda mda tā ño niere ma rüere diribtä kore, ye abko ñakare ütiäte makrä, ñobtä ñan angwane ñan mata blite ni mda mda moto mikakäre nuäre, akwa ji Ngöbökwe abko dirita era metre makwe, ye garera nie. 14 Akwa emperador romanobo César abko ie nunkwe ja ütiä biandre ye abko dbe ya, ñakare ya niere nunye? niebare kwetre Jesuye.

15 Akwa namanintre bike moto kuin abko ganina btätre Jesukwe. Abtä niebare mda kwe ietre:

1 Se ñobtä tikwe ja dokwä mikadre kö okwäte au, abkokäre mun kite kukwe ngwentari kore tie ye? Ngwianta munkwe, ye ngwen kunti tuadre tie, niebare Jesukwe ietre.

16 Ye erere bkänä, ngwian denario biani kwetre Jesuye angwane, Jesukwe niebare mda ietre:

1 Nire bä amne nire käi tä tikani ngwian nebtä? niebare kwe.

Niaratrekwe niebare mda:

Emperador César bä amne käi tä btä, niebare kore kwetre Jesuye.

17 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Jändrän emperadorekwe erere munkwe bian emperadoreye amne jändrän Ngöbökrä erere munkwe bian Ngöböye. Abko kore se, niebare kwe.

Ye kwrere Jesukwe ja kitani ngite ñakare Ngöbö rüere amne César rüere, akwa kukwe niebare kwe abko bäri nuäre btä bäri

metre aiseite, nitre bariseo btä nitre reketaka Herodekri ñan töi namani krütare Jesubtä.

Ni krütani rükadreta nire ya abko ngwianintari Jesuye

(Mateo 22.23-33; Lucas 20.27-40)

18 Yebti nitre saduseo nikani ruäre ja tuakäre Jesube. Nitre saduseo ye abko ni krütanikrütani mikadre nire Ngöbökwé abko ñan nämane mike era, aiseite jatani kukwe ngwentari Jesuye, käkwe niebare ie:

19 Dirikä, Ngöbökwé tikamna krörö täräbtä nunkrä Moiséye: Ni iti tädre gure, akwa ngäbäkre ñakare kwetre amne ni ye krütadre angwane, merire rabadre kaibe. Meri ye abko yäräkwe diandre jae mda. Yebti ngäbäkre rabadre kwetre angwane, ngäbäkre ye abko rabadre niara etba krütani ngo-bo kwrere abko tikani täräbtä Moisékwe nunkrä.

20 Ne aiseite bati nitre ja etbarebe nämane ni kükü. Nitre ye etba mubai käkwe ja mikani gure, akwa ngäbäkre ngämi nebe kwetre angwane, ni ye krütani. 21 Merire namani ie abko namani yärä mda yebe, akwa nin ngämi ngäbäkrei ngibiare angwane, brare krütani kän arato. Meri ye namaninta kaibe bobukäre. Namani yärä mdara jire ben, akwa nin ngämi ngäbäkrei ngibiare angwane, krütani kän arato. 22 Ye kwrere nikani nakenkä janknu ja täritäri. Abti nitre ni kükü ye krütani jökrä meri ye kisete, akwa

nin ngäbäkrei ngibiabare jire iti kwe. Abti mrä meri ye krütani abko kukwe nakaninkä kore nieta. 23 Akwa ni krütani rükadreta nire mata niere, aiseite ni brare ni kükü ben meri ye namani jökrä, abti niaratre ni kükü ye rükadreta nire jökrä angwane, meri ye rabadi nire nän mukore abko niere nunye, niebare kore nitre saduseokwe Jesuye.

24 Jesukwe niebare mda ietre: 1 Ngöbö Kukwei gare ñakare munye amne Ngöbö di kri gare ñakare munye arato, aiseite munta töbike ngwarbe blo kore ñan ñan? 25 Tita niere kore, ñobtä ñan angwane ni krütanikrütani rükadita nire angwane, ni merire, brare käkwe ñan ja mikadre gure, ñobtä ñan angwane niaratre abko rabadi angele kä känbnti kwrere.

26 Mdakäre abko, ni krütanikrütani rükadreta nire abko btä ti tö nibi kukwe nie munye. Kira, kri chi namani jutra ngitiekä, te Ngöbökwé blitabare Moisébe: Ti abko Ngöbö Abrahamkwe, Isaakwe amne Jacobokwe, niebare kwe Moiséye abko btä mun tärä ñäke. 27 Ye abko, Abraham, Isaac amne Jacob krütanina abti Ngöbökwé niebare kore Moiséye. Ngöbö abko ñan ni ngwäkäre Ngöböi akwa Ngöbö abko ni nire Ngöböi gare nie. Ye aiseite Abraham, Isaac amne Jacob tä nüne janknu Ngöbö ngwäreki abko gare nie. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre saduseoye.

Kukwe mden bäri ütiäte mikadre täte

(Mateo 22.34-40)

28 Nitre saduseokwe kukwe ngwianintari Jesuye abko, btä Jesu nämane blite angwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä nükani kukwe nuen. Jesukwe kukwe kani ngäbti kuin, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä nämane iti ye okwäbti.

Abtä niebare krörö kwe Jesuye:

1 Kukwe biani keta kabre Ngöbökwé Moiséye nuendre nie, ye mden abko bäri ütiäte abko nikwe mikadre täte bäri? niebare kwe Jesuye. 29 Jesukwe niebare mda ie:

Kukwe bäri ütiäte mikadre täte bäri niebare Ngöbökwé Moiséye abko nieta krörö: Mun israelita olo ketete ti kukweye munkwe. Ni Dänkien Ngöbö abko itibe. Yebti ngöbö ñakare jire mda. 30 Amne ni Dänkien Ngöbö aibe tare ja üai ngöi jökrä, ja töi ngöi jökrä amne ja di ngö jökrä. 31 Kukwe ketebu bäri ütiäte mikadre täte abko krörö: Mata ja tarere au, ye kwrere makwe ni mda mda tare arato. Ye abko, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye nuendre nie bäri ütiäte nere. Nebti kukwe mda mda tärä nuendre, akwa ñakare bäri ütiäte, niebare Jesukwe ie.

32 Abtä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä käkwe niebare mda Jesuye:

Dirikä, mata kukwe era erere niere metre. Erere makwe kukwe

nini, ye abra era bkänä. Ngöbö abko itibe. Nebti ngöbö ñakare jire mda **33** amne niara taredre kri. Arato niarabe taredre käre ja moto kuinbti. Arato niarabe tädre käre ni töibtä köbö kwatirekwatire. Erere arato, nikwe sribidre ja di ngöi jökrä niarakrä. Mdakäre abko, nita ja tarere ño au, ye kwrere nikwe ni mda mda taredre, nini makwe, ye abra era bkänä, aiseite Ngöbö ngwärekre ye bäri ütiäte jändrän kämikata kukwakrä Ngöböye ye ngwä. Erere arato, Ngöbö ngwärekre ye bäri ütiäte jändrän jökrä bianta Ngöböye ye ngwä.

34 Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikä ye kākwe Jesu kukwe kani ngäbti kuin dikaro namani tuen Jesuye. Abtä niebare mda kwe ie:

Ngöbö kebera nūke gobrane mabtä, nibi tuen tie, niebare Jesukwe ie.

Yebti nitre dirikä krikri, ie nin ja nukani töre mda kukwe ngwentari mda ja gakrä Jesuye.

¿Nirekri Ni Dianinkä Ngöbökre däredre?

(Mateo 22.41-46; Lucas 20.41-44)

35 Yebti ju blitakrä Ngöböbe ye bäre temen Jesu nämane dirire angwane, niebare kwe ni kwatiye:

Ni Dianinkä Ngöbökre abko däredre jrei David tukwekre nieta abko Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikäre kätä niere. Ye ñobtä abko munta niere kore abko ti tö ngwaintari. **36** ¿Ye ñobtä abko Ngöbö Üai Deme

köböire Davikwe “ti Dänkien” niebare Ni Dianinkä Ngöbökre yebtä? Ni ngätäite nete ni ñakare jire iti kätä “ti dänkien” niere ngäbäkre kweye, akwa David abko kākwe niebare krörö:

Ti Dänkien Ngöbö kākwe nieba ti Dänkienye: Kā bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kanti jakwe tāke nete.

Ye kanti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni,

Salmo 110.1

niebare Davikwe Ni Dianinkä Ngöbökre yebtä. **37** David ara jire kākwe ja Dänkien niebare Ni Dianinkä Ngöbökrebtä. ¿Se ñobtä abko Ni Dianinkä Ngöbökre abko jatadre Davikri nieta munkwe se, ñobtä ñan angwane nita “Dänkien” niere ñakare jire ni mrākä bäri mrä nikrä yeye? niebare Jesukwe.

Jesukwe diribare kore, ye ni nämane kwati olote namani ngitie nuäre, aiseite kää namani nuäre btä Jesu kukwei nuäre.

Jesukwe ni mikani mokre Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikäre ngäniene

(Mateo 23.1-36;

Lucas 11.37-54; 20.45-47)

38 Jesu nämane dirire angwane niebare kwe:

Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikäre, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane niaratre tä dän nga ütiäte kri kite jabtä, bti ni jökrä kākwe köbö ngwiandretari käre

ietre kää jändrän rürümoinkrä ye kántita temen, ie töta nebe.

39 Erere arato, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke sinagagate, kanti töta nebe rabai tākānintbe amne ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, kanti tätre nebe tākānintbe. Erere arato, niaratre nūbaita bieta-btä angwane, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, kanti tö tākai temen.

40 Erere arato, meri kää brare krütani abko kää tätre ju denkä, abti tätre bike kuin, kätä blite raire Ngöböbe, akwa yebtä Ngöbökre mikadi ja tare nike krübäte, aiseite munkwe ja ngibia kuin Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye dirikäre ngäniene. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Meri bobre kākwe sentabo ngörä kubu biani Ngöbökre

(Lucas 21.1-4)

41 Yebti ju blitakrä Ngöböbe bäre temen jändrän dätebare ngwian ükärökrä nämane mikani ngwian biandre Ngöbökre ngwäre, ye kanti Jesu nikani, namani tākānintbe. Angwane ni kwati namani nūke ngwian kite jändrän ngwian ükärökräte. Erere arato, ni ngwian bkänkä kabrekabre namani nūke kwati, namani ngwian kite kabre yete okwäbti. **42** Te batibe meri bobre kää brare krütani abko jatani, kākwe ngwian sentabo kwrere kitani kubube arato kajate Ngöbökre Jesu okwäbti. **43** Angwane Jesukwe nitre ja töitikaka ben kārābare, bti niebare kwe mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Meri bobre kää brare krütani se kākwe ngwian bini bäri kabre ni ngwian bkāne krikri kākwe ngwian kiti kajate Ngöbökre se ngwä, **44** ñobtä ñan angwane niaratre kätä ngwian namaninte ie aibe bien, akwa meri bobre ye abko kākwe ngwian ngörä nūnankrä kwe erere bini jökrä, aiseite niarake kwe ngwian bini bäri kabre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ju blitakrä Ngöböbe juandi ngwarbe, niebare Jesukwe

(Mateo 24.1-2; Lucas 21.5-6)

13 1 Jesu nämane ju blitakrä Ngöböbe kántita, jatani nikenta angwane ni iti ja töitikaka ben kākwe niebare ie:

¡Jo! Dirikä, ju krikri be bā nuäre nuäre janknu. Jā krikri ketani jabti jabti tuen, niebare kwe Jesuye.

2 Jesukwe niebare mda ie:

Ju kuinquin mun okwä nibi btä, ye abko köböitira jire ju se juandi ngwarbe jire jökrä, aiseite jä ketani jabti jabti se juandi jökrä temen, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Dre rakadikā kää mrä känenkri

(Mateo 24.3-28;

Lucas 21.7-24; 17.22-24)

3 Yebti Jesu nikani ju blitakrä Ngöböbe btä nakri, kanti namani tākānintbe Ngitio Olibo bti käin, okwä namani ju blitakrä Ngöböbe kukwäre angwane, Pedro, Santiago, Juan btä Andrés kākwe niebare kaibe ie:

4 Ju blitakrä Ngöböbe juandi ngwarbe nini makwe, ɔye abko rakadikā ñongwane nun tō gai? Arato kukwe ye rakadrekā ñongwane amne bā mikadi ño nunye abko makwe niedre nun-ye, ie nun tō nibi, niebare kwetre Jesuye.

5 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Bāri kāne abko, nitre ni ngō-kaka ye ngāniene munkwe ja ngibia kuin, 6 ñobtä ñan angwane ni jatadi kwati ti käfti kākwe niedi krörö: Ti abko Ni Dianinkā Ngöbökwe ara tā nete, niedi kwetre, ye kākwe ni kwati ngökadi.

7 Mdakäre abko, munkwe kukwe krörö gadi: nitre tädi rüre jabe kwärikwäri nete sete abko gadi munkwe angwane mun ñan rekwetaka, ñobtä ñan angwane kukwe ye rakadikā kore abko erere rabadi nakenkā. Akwa ye ngwane kā mrā ngāmi nūke abko raba gare munye, 8 ñobtä ñan angwane juta kwatirekwatire rabadi rüre jabe kwärikwäri amne nitre nūnanka kā ketareketare te rabadi rüre jabe kwärikwäri. Erere arato, dobo rabadi nakaenkā kā ketareketare temen kwäräkwärä amne ni kwati raba-di mrö nike krübäte arato. Akwa ye ngwane abko ja tare nika jata-di krire kena kā nebtā, niebare Jesukwe.

9 Bti Jesukwe niebareta mda nitre ja töitikaka benye:

Munkwe ñan dikaka okwä kware mun rüe ngätäite, ñobtä ñan angwane nitre israelita

kākwe mun kitadi ngise sinagoga yete nitre kritoboreye. Ne käfti mun kwata metadi kwetre. Erere arato, jrei kri amne gobran kri ñakare israelita, ye ngwärekre mun jänäin ngite tödekabtā tibti, akwa ye ngwane abko tikwe dre dre nuenbare abko kräke kā rabadi kuin munye blitakäre tibtä nitre ye ngwärekre, abkokäre mun jänäin ngite. 10 Angwane kā ne ngāmi niken ta, känenkre kukwe kuin tibtä, ye rabadi diribare ni kā jökräbtiye angwane batibe ti jatadita. 11 Akwa mun järäkadi ngite nitre kritobore ngwärekre angwane, munkwe dre niedi ja kriere, yebtä munkwe ñan töbika, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai Deme tädi munbe. Mden kisete munkwe ño niedre, ye niarakwe mikadi gare munye, erere munkwe nie ja kriere.

12-13 Kukwe ye rakadikā kore munbtā, ñobtä ñan angwane ni kwati mätä rabadi tibtä abko mätä rabadi munbtā tödekabtā tibti arato. Aisete ni tödekaka tibti abko etba kwe kākwe kitadi ngise müre ketadre; ngäbäkre tödekaka tibti abko rün kwe kākwe kitadi ngise müre ketadre tödekabtā tibti. Erere arato, ngäbäkrekre rün kwe kitadi ngise müre ketadre tödekabtā tibti abko rabadi nakenkā kore ja täritäri nitre tödekabtā tibti yebtä; akwa nire nire tā nüne angwane, ti ñan rükandite ni jökrä ngwärekre kwe, ni ye abko tikwe dianditari.

14 Yebti Jesukwe niebareta mda ietre:

Ti bike kukwe niere, btä munkwe töbikadre kri abko krörö: Ni iti ngwarbe käme kākwe jändrän deme Ngöbökwe mikadi ngwarbe jae, btä Ngöbö mätä jatadi tikani Danielikwe abko kā nin te rabadre abko te rabadi. Ni ye kwrere rüka mun okwäbti, ye ngwane abko mun tädre Judeate ye abko gitia mintokwäre. 15 Amne mun mden mden tädre jubti käin^o ye abko ñan rika jändrän tuen-ta jire chi gwi jae amne mun gitia jirekäbe; 16 amne mun mden mden tädre sribire tirete ye abko ñan rika dän tuenta jire chi gwi jae, akwa mun gitia gwängwarbe jirekäbe. 17 Akwa meri doboko doboko amne meri kwe ngäbäkre kia-kia kianbtā, ye abko bobre jakän, ñobtä ñan angwane niaratre ñan raba ngitie jötrö. 18 Akwa mun gitiadre ye abko ñan rakadrekā kā ñüre näire abko munkwe ribe Ngöböye, ñobtä ñan angwane tare näin jötrö kā ñüre näire aisete. 19 Munkwe ribe kore Ngöböye, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe kā dätebare kena angwane ni kā nebtā ngāmi ja tare nike krübäte dikaro abti kā nūke mtare abko erere ja tare nikadi kri krübäte kā ye ngwane. Yebti ñan ja tare nikadreta mda ye kwrere.

20 Ye abko, Ngöbökwe ñan köbö krötadre jötrö kāne ja tare nikakrä, ye ngwane ni ñan rabadre dianintari jire iti, akwa ni dianinkā jakrä Ngöbökwe abko Ngöböta tarere, aisete köbö ja tare nikakrä krötadi jötrö kwe.

21 Ne aisete, kā ye ngwane kukwe raba nakenkā kore angwane, nane ni mdakwe niedre krörö munye: iNi Dianinkā Ngöbökwe abko tā nete tuen! niedi kwe, o iNi Dianinkā Ngöbökwe tā sete tuen! niedre kwe, akwa munkwe ñan kukwei mika era, 22 ñobtä ñan angwane kā ye ngwane ni kwati jatadi ja bā mike Ni Dianinkā Ngöbökwe kwrere amne ni kwati jatadi ja bā mike ni Ngöbö kukwei niekā kwrere. Niaratre kākwe sribi krikri ñan tuabare nuendi kabre bätäkā ngwarbe ni mda mda ngökakäre amne rabadre ni dianinkā jen jakrä Ngöbökwe ara jire ngökö, ne ngwane ngökadre kwetre, akwa ñan rabadi ngökö. 23 Ne aisete kukwe ye ngāmi nakenkā, känenkre tita mun mike mokre biare, abtä munkwe ñan dikadrekā okwä kware, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Jesukristo jatadita

(Mateo 24.29-35,42,44;

Lucas 21.25-36)

24 Jesukwe niebareta ietre:

^o 13.15 tädre jubti käin. Ju nitre israelitare abko kiare bti käin, aisete nuäre dikakrä bti ta.

Ja tare nikadi kri nini tikwe, yebti ñanä se rötadite amne kä rabadi iko jökrä. Erere arato, sö se ñan trä rabadre mda 25 amne muke käinta se abko rabadi betekä timontimon amne jändrän kä käinbti se abko rabadi grükekä arato. 26 Ye angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko jatadi tuen ja di kri bä nuärebtü mütabti kä käinbti sete abko ni jökrä kākwe tuadi. 27 Angwane tikwe angeletre juandi, kākwe ni dianinkä jen jakrä ükadikrö jökrä ketetibe. Ni dianinkä jen jakrä nünanka nindrini, kä driri, sekri, nekri abko ükadikrö jökrä kwe.

28 Bti Jesukwe niebareta mda:

Mdakäre abko, higokrie btä kukweta nakenkä ño, yebtä munkwe ja töitika abko krörö: Higo küdeta niren mräre mda amne käta nebe mräre btä arato angwane, kä töre tärä kite nūke ja ken abko munta gaen, 29 ye kwrere arato kukwe nini tikwe ye jata nakenkä jökrä mun okwäbti angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo nükerate ja ken jukwebtä abko rabara gare munye. 30 Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nitre nünanka kä nebtä ngämi krüte jökrä, ye känenkri kukwe nini tikwe ye erere rakadikä jökrä. 31 Mdakäre abko, kä käinta se btä kä temen ne abko Ngöbökwē gadikä jökrä, angwane rikadi ta, akwa ti kukwei abko rabadi kärekäre.

32 Akwa ti jatadreta köbö mdente amne ñanä okwä nuäi ti jatadreta ye abko gare ñakare jire chi ni mda mdaye, angele kä käinbti ie gare ñakare amne Ngöbö Odei ie gare ñakare arato, akwa Ngöbö ni Rün aibe ie tä gare kaibe.

33 Ye kwrere arato, ti jatadita ñongwane gare ñakare munye. Mden kisete, munkwe ja mika juto käre ti ngibiare ngäbti amne munkwe blita käre Ngöböbe, 34 ñobtä ñan angwane ti näinta, bti ti jatadita, ye abko rakadikä ño ti bike bä mīke krörö munye: Ni iti jatani yäke mente kä mda-bti kākwe sribikä kwekwe mikaninte ju ngibiare jakrä, bti sribi biani jene jene kwe ietre angwane, jukwe ngibiaka abko ie ju ngibiamna kuin kwe jakrä. Ni ye namani niara ngibiare ngäbti.

35 Ye kwrere abko, ti ju bkänkä kwrere käta mun mikete, aisete munkwe mokre jabti ti ngibiakäre ngäbti, ñobtä ñan angwane mun Dänkien ju bkänkä rükadita dere ya, kä ruäre ya, kä ngwen ja ken dekä ya o kä ngwenbti dekä ya, ñongwane abko gare ñakare jire chi munye. 36 Ye mden kisete, nane batibe ti jatadreta ñongwane abko, ie mun kwan jäme ngwarbe, mden känenkri munkwe ti ngibia ngäbti käre. 37 Munkwe ti ngibia ngäbti tita niere munye, ye ñan mun aibeye tita niere amne ni jökrä kākwe ti ngibiadre ngäbti abkokäre tita niere munye. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Jesu rüe tö namani kain ngite tiebe

(Mateo 26.1-5; Lucas 22.1-2; Juan 11.45-53)

14 1 Yebti Pascua^P köböi namanina köböbube. Pascua köböi angwane abko biete Te Lebadura ñakare Bante kweta nämāne Ngöbö mikakäre ütiäte nämāne bāmān krati angwane, ye känenkri ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkentre btä Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye dirikätre abko kākwe Jesu kadre ngite müre ketadre ño tiebe abko namanintre ngibiaretari kisere. 2 Akwa nane ni kwati krübäte nämāne Jerusalén Pascua köböikrä kākwe rüdre bentre Jesu dokwäre, aisete Pascua näire ñan nuen-dre, niaratre namani niere.

Meri iti kākwe ñö rä bāne kekani Jesubti

(Mateo 26.6-13; Juan 12.1-8)

3 Kä ye ngwane abko, Jesu nämāne Betaniate tākānintbe mesabtä mröre ni kädian nämāne Simón kanti. Jesu ngämi Simón ye miketa quinta, känenkri kädian nämāne lebroso arato abko kanti Jesu nämāne. Angwane batibe meri nukani iti ñö rä bāne ütiäte kri kädian nämāne nardo ngwena jä bä ngwen

kädianta alabastro dätebare boteare te. Nardo ye abko ñan nämāne mritani jire ñöbe abko meri ye jatani ngwena. Meri ye abko kākwe ñö rä bāne jue tikanini, bti kekani kwe Jesu dokwäbti se kwrere. 4 Yebtä ni nämāne siba gwi abko ruäre moto namani romon. Abtä namani niere jae kwärikwäri: ¿Se ñobtä meri se tä ñö rä bāne ütiäte kri iente ngwarbe se? 5 Ngwian ganainta bäsi kä kwati jire näre, btä ñö rä bāne se rürümoindre, bti ni bobre bobre die mikadre bä amarebti ininte ngwarbe kwe se, namanintre niere kore jae kwärikwäri meri yebtä, bti namani ngren ngren bti.

6 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe ñan meri ne nika. ¿Se ñobtä abko mun nibi nīke krübäte dikaro? Meri ne kākwe jändrän kuin nuni tikrä, 7 ñobtä ñan angwane nitre bobre bobre tädi käre mun ngätäite nete, ye abko mun tö rabadre die mikai ñongwane, erere munkwe die mikadre; akwa ti abko ñan tädi kärekäre munbe nete. 8 Ne aisete jändrän kuin rabadre bare tikrä meri neye, erere nuni kwe tikrä, ñobtä ñan angwane ñö rä bāne kiri kwe ti ngrabare, yebti abko ti miri juto biare kwe doboi mikadre. 9 Ye abko, ti bike

^P 14.1 Pascua. Nitre israelita kākwe Pascua köböi mikani ütiäte, ñobtä ñan angwane kira nämāne ngite kä Egiptote angwane, Ngöbökwē tikaninte Pascua köböibtä. Pascua abko käta “niken bäre ta” niere. Köbö yebtä angele ni kämikaka nikani nitre israelita bäre ta amne kämikani ñakare kwe, aisete Ngöbökwē köbö Pascua mikamna ütiäte nitre israelitaye.

kukwe era erere niere munye abko krörö: Kukwe kuin tibtä ye kädriedi mdente mdente erere, ye kanti meri ne käkwe jändrän kuin nuni tikrä mtare ne kädriedi arato, aisete jändrän kuin nuni meri nekwe, yebtä rükadita töre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Judakwe Jesu kitani ngise

(Mateo 26.14-16; Lucas 22.3-6)

10 Yebti, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre btä Kukwe Biani Ngöböke Moiséye dirikatre abko käkwe Jesu kadre ngite müre ketadre fio tiebe abko namanintre ngi-biaretari kisere. Ye ngwane ni ni jätäbti nibu ja töitikaka Jesube abko iti kädian nämane Judas Iscariote abko nikani nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kanti Jesu kitakäre ngise ietre. 11 Judas nikani Jesu kite ngise gani kwetre angwane, kä namani nuäre btäre, käkwe ngwian bian braibare Judaye, bti Judas nikani. Ye ngwane Judas namani kä kuin ngibiare kisere jae, Jesu kitakäre ngise.

Jesukwe mröbare mrä nitre ja töitikaka benbe

(Mateo 26.17-29; Lucas 22.7-23; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

12 Abti bämän krati lebadura näkare bante kweta nämane Ngöbö mikakäre ütiäte jae, ye köböi nukaninta kena. Köbö ye näire kordero kämika nämane kwetadre Pascua köböite

angwane, nitre ja töitikaka Jesube käkwe niebare ie:

¿Mrö kwetadre Bieta Pascua-kra ye abko nunkwe sribedre mdente makrä, ie ma tö nibi? niebare kwetre Jesuye.

13 Abtä nitre nibu ja töitikaka Jesube, ie Jesukwe niebare:

Mun nän juta Jerusalén sete.

Ye kanti ni brare tädi iti fio ngwena kantrate abko rükadi ngätäi munbe ji ngrabare. Ni ye rika mdente gwä, kanti mun rika. 14 Mun rika nebe gwi angwane, munkwe nie krörö ju bkänkäye: Dirikäkwe mrö Pascua köböikrä kwetadi nitre ja töitikaka benbe abkokrä käta ükaninte mdente, ngwiantarimna kwe, munkwe nie kore ie. 15 Angwane ju mikani bobu jabti käin, te kä tädira ükaninte biare mrökrä, kanti mun jänäin kwe. Ye kanti munkwe mrö sribe biare nunkrä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

16 Erere bkänä, nitre nibu ja töitikaka nikani, namani jutate Jerusalén angwane, Jesukwe kukwe niebare fio ietre, erere kwani ietre, kanti mrö sribebare kwetre kwetadre Pascuate.

17 Yebti kä jatanina diore dere angwane, Jesu nikani mröre mda nitre ja töitikaka benbe.

18 Nämane mröre angwane, niebare kwe ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Mun mrökä tibe ketetibe, ne ngätäite nita iti käkwe ti kitadi ngise ti rüeye gare kuin tie, niebare Jesukwe.

19 Abtä nitre ja töitikaka ben namani ulire jökrä batibe, kä

namani niere itire itire ja täritäri Jesuye:

¿Tikwe nuendi ya gwari? namani ngwentari itire itire Jesuye.

20 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Mun ni jätäbti nibu, ye ngätäite nita iti käta ban mike tibo gwaire tibe blato kwatibe te, ye abko käkwe ti kitadi ngise.

21 Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo abko müre ketadi fio, ye tä tikani Ngöbö Kukweibtä abko erere rakadikä. ¡Akwa ni ti kitaka ngise abko nän bobre jakän ya! Ni

ye nin däredre näre abko därebare, niebare Jesukwe ietre.

22 Yebti nämane mröre jökrä angwane, Jesukwe ban diani kunti kisete, käkwe kuin niebare btä Ngöböye, bti ötaninbtä kwe, bti biani kwe nitre ja töitikaka benye, käkwe niebare ietre:

Ban ne abko ti ngätä ara. Ne kaen ngäbti munkwe, bti munkwe kweta, niebare kwe ietre.

23 Bti uba döi nämane basote abko Jesukwe diani kisete, bti kuin niebare btä kwe Ngöböye, bti biani kwe ietre. Niaratre

Jesuta mröre mrä nitre ja töitikaka benbe (Marcos 14.12-23)

jökrä kākwe ñani, 24 bti Jesu-
kwe niebare ietre:

Uba dōi ne abko ti dārie
tikwe ara amne Ngōbōkwe
kukwe ükadite btin munbe ye
abko rabadi bare tāte jökrä ti
dārie nebti. Erere arato, ti
dārie rimiadite ni kwati krāke.
25 Mdakāre abko, ti bike
kukwe era erere niere munye
abko krörō: Ngōbōta gobrane
ye kanti tikwe uba dōi btin
ñadita, akwa ti ngāmi ñaen
yete, kānenkri tikwe ñan ña-
dreta jire chi abko ti tō nibi
niei munye. Abko kore se, nie-
bare Jesukwe nitre ja tōitikaka
benye.

**Pedro kākwe Jesu rükandite,
niebare Jesukwe**

(Mateo 26.30-35; Lucas 22.31-34;
Juan 13.36-38)

26 Yehti Jesu btā nitre ja tōiti-
kaka ben kākwe ka Salmobtä
niebare ünān, bti nikanintre Ngi-
tio Olibobti. 27 Angwane Jesu-
kwe niebare nitre ja tōitikaka
benye:

Mun jökrä gitiadi iti kwärä-
kwärä tibtä mentokwäre gare
kuin tie, ñobtä ñan angwane
Ngōbō Kukwei kätä niere krörō,
kätä ti bā mike obeja ngibiaka
kwrere amne mun abko obeja
tikwe kwrere:

Tikwe obeja ngibiaka
kāmikadi angwane, obeja
kwe abko gitiadi
kratikrati kwäräkwärä,

Zacarias 13.7

abko Ngōbō Kukwei tā niere
kore munbtä.

28 Akwa ti müre ketadi, bti ti
rükadita nire angwane, ti näin
mun ngäbti Galilea, kanti ni
rabadita ketetibe jökrä, niebare
Jesukwe.

29 Abtä Pedro abko kākwe
niebare mda Jesuye:

Ni jökrä kākwe ñan tödekadre
mabti abko gitiadi, akwa ti abko
ñan gitiadre jire chi mabtä, nie-
bare kwe ie.

30 Jesukwe niebare mda
Pedroye:

Mtare deo, antlan ngāmi
ngwāne bobu, kānenkri ma reke-
taka tibe abko makwe rükandite
bāmā jire abko ti tō nibi niei
metre mae, niebare kwe
Pedroye.

31 Akwa Pedro abko namani
ja kwete janknu Jesube, kā
namani niere:

Ti müre ketadre siba mabe
akwa ti reketaka mabe, tikwe
ñan rükandrete jire chi, Pedro
namani niere.

Erere ni mda mda ja tōitikaka
Jesube namani niere gwaire
jökrä Jesuye.

**Jesu nikani blite Ngōbōbe
Getsemaní**

(Mateo 26.36-46; Lucas 22.39-46)

32 Yehti Jesu btā nitre ja tōiti-
kaka ben nikani nebe kākā Get-
semaní kanti angwane, Jesukwe
niebare ietre:

Tāke temen yete munkwe. Ti
bike niken blite Ngōbōbe, nieba-
re kwe ietre.

33 Yehti Pedro, Santiago btā
Juan aibe ngwiani kwe jabe.
Angwane Jesu moto jatani ulire

amne moto namani bete krübāte
ja jiebti, 34 kākwe niebare nitre
ja tōitikaka ben nimā yeye:

Ti moto nibi ulire krübāte
dikaro tie, aisete ti kebera krüte
nibi ruen tie, aisete mun raba ti
ngibiare nete, akwa munkwe ja
ngwātei siba tibe amne munkwe
ñan kibia, niebare kwe ietre.

35 Ye btärābe Jesu nikani bā
mente temen se kwrere, kanti
namani kitanintbe ngwārere
timonkwäre temen angwane,
niara müre ketadre ye abko Ngō-
bōkwe diandre niarabti ta abko
btā blitabare krörō kwe
Ngōbōbe:

36 Tata tikwe, ma raba jän-
drän jökrä nuene, aisete tikwe ja
tare nikadre, bti ti müre ketadre,
ye ma tō diain ti bäre angwane,
makwe dian ti bäre. Akwa ma tō
dreya tikrä, ye erere raba bare
tibtä amne ñan ti tōi abko erere
rabadre bare, niebare kwe Rün
Ngōbōye.

37 Bti nitre mikaninte nimā
kwe ja ngibiare, kanti nikaninta
angwane, nämāne kibien kuin
jökrä, btā namaninta angwane,
niebare kwe Pedroye:

¿Ñānā okwā kratibe abko te
kā ñan nü mae ja ngwātere blita-
kāre Ngōbōbe ya? niebare kwe
ie.

38 Bti niebareta kwe ietre:

Diablu jatadi mun nuente ja
kāne, ye ngwane munkwe ñan ja
mikadre ngite, abkokāre mun-
kwe ja ngwāte amne munkwe
blita jakrä Ngōbōbe, ñobtä ñan
angwane mun tōi abko tā biare
jändrän kuin nuene, akwa mun

di ñakare, aisete munkwe blita
jakrä Ngōbōbe, niebare Jesukwe
ietre.

39 Yehti Jesu nikani bliteta
bobukāre Ngōbōbe angwane, ño
niebare kāne kwe Ngōbōye, ye
arabe nikani niereta ja tärätari
bobukāre. 40 Yehti nitre nimā ja
tōitikaka Jesube, ye kanti Jesu
nikaninta angwane, namani
kibien kuin jökrä, ñobtä ñan
angwane köbō namani krübāte
ietre, aisete okwā kwata namani
neketekābe jabtā köbō kisete, btā
Jesu namaninta angwane, ño
niedre kwetre Jesuye ñan nama-
ni nūke gare ietre.

41 Yehti Jesu nikaninta bāmā-
kāre bliteta Ngōbōbe. Blitabareta
kwe Ngōbōbe, bti jatani nūketa
angwane, niebare kwe ietre:

¿Mun tā kibien amne mun tā
jadūke janknu ya? Munkwe
kibianirira dbe. Nitre kukwe
kāmekāme nuenkā abko kisete ti
Ni Kā Nebtä Ngobo ne kitadi ngi-
se ye abko kāi nūra, 42 aisete ni
ti kitaka ngise tiebe ti rüeye
abko nūkera tibtä, aisete näin
krö, brānta, niebare Jesukwe
ietre.

Jesu kani ngite

(Mateo 26.47-56; Lucas 22.47-53;
Juan 18.2-11)

43 Jesu nämāne blite kore, ye
btärābe ni ja tōitikaka ben ni
jätäbti nibu, ye ngätäite ni iti
kädian nämāne Judas Iscariote
ye ara jatani nūke Jesu kanti.
Judas ye abko nämāne näin ni
kwati jie ngwena. Nitre jatani
Judabe ye abko nämāne näin

ngitra ngwena kisete amne ruäre abko nämane näin krito ngwena kisete. Nitre ye abko nämane näin nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien käfti amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikatre ye käfti amne nitre unbre ji dokwäte käfti arato. **44** Angwane Judas, Jesu kita-ka ngise ye abko kákwe nitre töi dianina kákwe niebare ietre:

Nire demain tikwe mun okwäbti ye abko Jesu ara, aiseté mun-kwe niara ye ka ngite. Mun rika ngwena, niebare kwe ietre.

45 Ye erere bkänä, Judas jata-ni nuke, ye btäräbe nikani Jesu kánti, kákwe niebare krörö ie: iDirikä! niebare kwe.

Bti Jesu demainbare kwe.

46 Angwane nitre jatani Jesu rüere ye kákwe krötani Jesu ken, nakwani btä, kákwe kani ngite. **47** Ye btäräbe ni ja töitikaka Jesube nämane iti kákwe ngitra dianinkä kwatate, bti ni klabore ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienkwe ye olo tikaninkä ta kwe ie. **48** Yebti nitre nikani Jesu kaen ngite, ye ie Jesukwe niebare krörö:

¿Ñobtä abko bäsi ni gokä kri krübäte rüere ngitra jäta niken amne krito jäta niken, kwrere jire mun kite ngwena ti rüere ti kakäre ngite ye? **49** Käre köbö kwatirekwatire tita dirire ju blitakrä Ngöböbe kántita temen mun ngätäite, akwa mun ñakare ti kaen ngite. Akwa dre dre raka-drekä tibtä tä tikani mekera Ngöbö Kukweibtä abko erere rabadre bare tibtä, abkokäre munta ti

kaen ngite mtare, niebare Jesukwe.

50 Jesukwe ñäkäbare kore, ye btäräbe nitre ja töitikaka ben kákwe kä mikaninkä batibe jökrä btä amne ngitiani iti kwärä-kwärä amne niaratre kákwe Jesu mikaninte kaibe rüeye.

51 Jesu jänikani angwane abko, ni bati nämane näin ja mrianinte dän aibe te abko nika-ni siba Jesu jiebtí. Ni ye gani Jesu rüekwe angwane neketanin-te ietre, **52** akwa niarakwe dän jabtä tikanintbe, bti ngitiani bütíere.

Jesu jänikani Sanedrin ngwärekre

(Mateo 26.57-68;

Lucas 22.54-55,63-71;

Juan 18.12-14,19-24)

53 Angwane Jesu jänikani ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien gwiriete. Jänama-ni angwane, ni blitaka ni mda mda diäre dänkientre kákwe ja ükaninkrö, btä nitre unbre ji dokwäte kákwe ja ükaninkrö. Arato Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikatre nükani ja ükekrö bentre. **54** Jesu jänikani angwane, Pedro abko jatani bä mente temen siba Jesu jiebtí. Yebti nikani nebe ju bäre ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye kánti. Pedro nikani siba ki teri angwane, guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä nämane tákänintbe, ye kánti Pedro namani tákänintbe siba ñukwäbträ, ñukwä träse.

55 Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre

dänkientre amne nitre sribikä Sanedrinbe namani kukwe käne-
ne Jesu rüere Jesu kitakäre ngise müre ketadre. Akwa kukwe era erere ñan namani kwen ietre Jesu rüere, **56** ñobtä ñan angwane ni kwati namani kukwe ngwarbebe niere Jesu rüere, aiseté ja kukwei ñan namani nükebti gwaire jökrä ietre.

57 Yebtä ni ruäre kákwe kukwe kánäbare ngwarbe mda Jesu kitakrä ngise bäri abko namani niere krörö:

58 Ju blitakrä Ngöböbe mikani ni kä nebtäkwe, se abko tikwe juandi ngwarbe jökrä, abti köbö-mäkäre angwane, tikwe ju mda-ra jire mikadita täte, akwa ñan ni kä nebtäkwe mikadi, nieba kwe nun okwäbti, niebare kwe-tre Jesu rüere.

59 Kukwe kánäbare ngwarbe kwetre ni ngökakrä Jesu rüere, akwa ñan namani nükebti gwai-re jökrä ietre.

60 Yebtä abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien nükani dikekä krö ni jökrä ngätäite, kákwe niebare Jesuye:

¿Kukwe nie nibi ma rüere, se ño metre amarebti ma nibi kwe-kbe jirekäbe ye? niebare kwe Jesuye.

61 Akwa Jesukwe nin ñäkäbare käre, namani kwekbe jirekäbe. Abtä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kákwe niebareta bobukäre Jesuye:

¿Ma abko Ni Dianinkä Ngöbö-kwe ara ya amne ma abko Ngöbö Kri Odei ara ya? niebare kwe Jesuye.

62 Jesukwe niebare mda ie:

Jän. Ti abko niara ara amne kä bäri ütiäte kri Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä ye küde ruenkri munkwe Ni Kä Nebtä Ngobo tuadi tákänintbe. Erere arato, jatadita mütabti káinta sete angwane munkwe tuadi, niebare Jesukwe.

63 Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye moto namani romon, kákwe dän ngianinkä seen jabtä romone, kákwe niebare krörö:

¿Tä ñäke kore, se abko ni mda mda kákwe niara kitadre ngise amne batibe ngite, nikwe niedre ya? **64** Ñakare, ñobtä ñan angwane niarakwe ñäri tare Ngöbö rüere, ye munkwe kukwe nurira ñan ñan, aiseté munkwe töbikadi ño mda kräke, niebare kwe.

Ni jökrä kákwe niebare:

Niara ngite, aiseté müre ketadre, namanintre niere gwaire jökrä.

65 Ye ngwane ni ruäre namani käli kite Jesubtä. Ni ruäre abko namani dän kukwän mäke Jesu okwäbti, bti namani mete, namani mete, bti namani niere ie:

Ma Ngöbö Odei mata niere, aiseté nirekwe ma miti, niere metre nunye, namani niere ie.

Angwane guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä abko namani Jesu mete arato.

Pedro kákwe Jesu rükaninte

(Mateo 26.69-75; Lucas 22.54-62; Juan 18.15-18,25-29)

66 Jesu nämane gwi Sanedrin ngwärekre angwane, Pedro abko

nāmane ju bāre ngüsrüta temen angwane, ni merire iti sribikā ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkienkwe abko jatani angwane, **67** Pedro nāmane tākā-nintbe űukwābtā űukwā trāse, btā meri ye okwā namani, mika-ni nārāre kuin kwe, bti niebare kwe ie:

Jesu Nazarebo se ben ma nāmane dikekā siba arato, niebare kwe ie.

68 Angwane Pedrokwe ja rükaninte, kākwe niebare mda ie:

Ni kādianta makwe, ye gare űakare jire chi tie, aiseite mata blite drebtā, ye űan nebe nūke gare tie, niebare kwe.

Bti naninkrö, nikani jukwebtā angwane, btārābe antlankwe ngwānānbare.

69 Bā raire erere, meri sribikā ye arabe jataninta angwane, okwā namaninta Pedrobta bobukāre angwane, namani niere ni mda mdaye:

Ni noko reketaka Jesube arato se, namani niere.

70 Akwa Pedrokwe ja rükaninteta.

Bti bā raire erere angwane, nitre nāmane yete kā namani niere Pedroye:

Ma Galileabo, űobtä űan angwane ma blite niaratre kwere, bā amarebti rä jire mata nekete űakare Jesube, ma nibi niere yere, namanintre niere ie.

71 Angwane Pedrokwe ja kukwei bianinta amne niarakwe űan kukwe niedre metre ne ngwane, Ngöböke ngüriin

mikadre btā namani niere, kākwe niebare mda:

Ni kādekata Jesu munkwe, ni ye abko gare űakare jire chi tie, niebareta kwe.

72 Ye btārābe antlankwe ngwānānbare bobukāre angwane, Jesukwe kukwe niebare krörö Pedroye abko nūkaninta töre ie: antlan ngāmi ngwāne bobu, kānenkri makwe ti rükandite bāmā jire, niebare Jesukwe ie, ye nūkaninta töre ie angwane, niara moto nōtaninte, kākwe ja müai-bare kri.

Jesu jänikani ngite Pilato ngwärekre

(Mateo 27.1-2, 11-14; Lucas 23.1-5; Juan 18.28-38)

15 1 Kā nūkanani ngwen dekā angwane, nitre sribikā Sanedrinbe amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre, nitre unbire ji do-kwāte btā Kukwe Biani Ngöbö-kwe Moiséye dirikātre kākwe ja űkaninkrö ketetibe jökrā mda, kākwe Jesu mākātemnabare, bti jänikani ngite Pilato ngwärekre kwetre. **2** Angwane Pilatokwe niebare ie:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkānā ya? niebare kwe Jesuye.

Jesukwe niebare mda Pilatoye:

Jän. Era metre ti ara, niebare kwe ie.

3 Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre namani kukwe niere bātākā ngwarbe Jesu rüere kitakrā

ngise. **4** Abtä Pilatokwe niebareta Jesuye:

Kukwe keta kabre, btā ma ngite nie nibi ma rüere. ¿Se űobtä abko ma nibi kwekbe dikaro yere? niebareta Pilatokwe Jesuye.

5 Akwa Jesu namani kwekbe janknu, nin űākābare jire chi kwe Pilato käre. Jesu űan tö namani rabai tikaninte namani tuen Pilatoye, aiseite Pilato űan töi namani krütare mda Jesubtä.

Jesu kitani ngite müre ketadre
(Mateo 27.15-31; Lucas 23.13-25; Juan 18.38—19.16)

6 Kā kwatirekwatire bieta Pascua näire ni ngite ngätāite nire tikadrete Pilatokwe, kārā nāmane ie abko erere nāmane tikete **7** abko erere ye näire ni kādian nāmane Barrabās abko nāmane ngite ni mda mdabe. Ni ye abko nāmane ja rüere gobran romanobobe angwane, ni müre ketani kwe abtä nāmane ngite. **8** Ye ngwane ni nūkanani kwati niere Pilatoye:

Käre mata ni ngite tikete iti kā kwatirekwatire. Ye kwrere makwe ni ngite tikadrete iti abko nun nibi ribere mae, niebare kwetre ie.

9 Pilatokwe niebare mda ietre: ¿Jrei nitre israelitakwe ye tikadrete tikwe abko ie mun tö nibi ya? niebare kwe ietre.

10 Pilato abko kākwe niebare kore, űobtä űan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre namani mokrere Jesube, abtä kitani ngite kwetre

abko ganina Pilatokwe btātre, aiseite niebare kore kwe.

11 Akwa ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkientre namani ni jökrā töi den jakri abko kākwe Barrabās tikanemna abko käre. **12** Akwa Pilato tö namani Jesu tikaite, kākwe niebare mda ietre:

¿Jrei nitre israelitakwe nieta munkwe, sebtā abko tikwe dre nuendre, ie mun tö nibi amarebti yere? niebare kwe ietre.

13 Jötrö ngwarbe ni jökrā namani ngrente, kā namani niere Pilatoye:

¡Müre kete krusobtä! namanintre niere gwaire jökrā.

14 Abtä Pilatokwe niebareta mda ietre:

¿Drebtā ni nekwe ja mikani ngite amarebti, mun nibi müre ketamna krusobtä tie yere? niebare Pilatokwe ietre.

Yebtä namani ngrente bāri jume mda, kā namani niere:

¡Müre kete krusobtä! namanintre niere Pilatoye.

15 Akwa Pilato tö namani ni jökrā moto mikai nuäre, aiseite Barrabās tikaninte kwe, akwa Jesu abko kwata metamna köbti kwe amne biani kwe rükā romanoboye müre ketadre krusobtä.

16 Nitre rükā nikani Jesu ngwana mda ju gobrankwe ye kanti. (Kā ye abko kādian nāmane pretorio). Angwane nitre rükā kākwe ja űkaninkrö jökrā ketetibe Jesu mikakäre yakrā jae, **17** kākwe dān bā tain kita nāmane jabtā jreikwe, ye

Kri tukwä sribebare koronare tä Jesu dokwäbti amne nitre rükä romanobo tä Jesu mike yakrä jae (Marcos 15.16-19)

kwrere kitani Jesubtä, bti jrei kri käkwe korona kitadre ja dokwäbti, ye kwrere kri tukwä krübäte sribebare koronare kwetre, bti mikani Jesu dokwäbti kwetre. 18 Yebti namanintre Jesu mike yakrä jae, kä namani niere:

iMa jrei nitre israelitakwe, nunta ma mike ütiäte kri mtare! namani niere kore Jesuye.

19 Bti nikanintre Jesu mete dokwäte ta kritobti, nikani käli kite Jesubtä, bti nierare namanintre nebe ngukudokwäbti temen Jesu ngwärecri. 20 Jesu mikani yakrä kore kwetre jae, bti dän bä tain drüne ye tikaninteta Jesubtä kwetre, bti dän Jesukwe ara kitaninta btä kwetre. Yebti nikanintre Jesu ngwena müre ketadre krusobtä.

Jesu metani krusobtä

(Mateo 27.32-44; Lucas 23.26-43; Juan 19.17-27)

21 Jesu jänikani kwetre angwane, ni iti kädian nämane Simón abko Alejandro btä Rufo rün Cirenebo nämane Jerusalén bäre, jataninante, nükani ngätai bentre angwane, kruso btä Jesu müre ketadre abko nitre rükä romanobo käkwe Simón mikani ngwena Jesukrä. 22 Bti nikanintre nebe käkä Gólgota kánti. Kä Gólgota ye abko "Ni dokwä kroko käi" nieta abko kánti nikanintre nebe Jesube. 23 Angwane krikä kwaka kädianta mirra mritani uba döibe mni mni biani ñadre kwetre Jesuye, akwa Jesukwe ñan kani ngäbti. 24 Ye btäräbe nitre rükä romanobo käkwe Jesu metani krusobtä, bti tö namanintre dän Jesukwe ñäkäitbe jabti, käkwe ja gani dän yebtä.

25 Nänä okwä krä ökan näre dekä angwane, Jesu metani krusobtä nitre rükäkwe.

26 Angwane "NI NE ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE," tikani kore kri kukwäntä metani Jesu dokwä kánti käin krusobtä. Ye abko ñobtä Jesu nämane ja ngie nuen krusobtä gadre abkokäre. 27 Jesu metani krusobtä angwane, nitre gokä metani nibu krusobtä käin arato niarabe gwaire. Iti mikani niara küde ruenkri amne iti mikani niara küde ngeberekri.

28 [Ne abko nämane tikani krörö kira Ngöbö Kukweibtä, Ni kämekäme ngätäite niarakwe ja ngie nuadi siba,

nämame tikani abko erere namani bare kore.]⁹

29 Angwane nire nire namani kite dikekä Jesu bäre, kä namani dokwä ngrüketbe ñäkäre kwärä Jesuye, Jesu mikakäre ngwarbe jae, kä namanintre niere ie:

iJan jan! Ju blitakrä Ngöböbe se makwe juandi ngwarbe abti köbömäkäre makwe mikadreta täte jökrä, makwe niebare, 30 aisete ja denkä au mento krusobtä yete, bti ma jatata timon, namanintre niere Jesuye.

31 Ye erere arato, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre btä Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye dirikatre namani Jesu mike yakrä jae, aisete namanintre niere kwrere arato jae kwärikwäri Jesubtä:

Ni mda mda dianintari kwe, ¿se ñobtä abko ñan nebe ja dentari au se? 32 iNi se Ni Dianinkä Ngöbökw mikadre jrei nitre israelitakwe nieta kwe jabtä, aisete ja diandrekä au krusobtä mento kwe sete angwane, nunkwe mikadi ütiäte jae! namanintre niere kore jae kwärikwäri.

Ye kwrere arato, ni nämane nibu ja tare nike krusobtä käin Jesube gwaire, ye namani Jesu mike yakrä jae siba.

⁹ 15.28 Versículo 28 abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.

Jesu krütani

(Mateo 27.45-56; Lucas 23.44-49; Juan 19.28-30)

33 Bti ñänä nukani ruäre käin angwane, kä ngidianinte mda. Kä namani iko jökrä temen. Kä namani iko nebebe ñänä okwä krämä dere. 34 Ñänä okwä krämä nukani, ye btäräbe Jesukwe ngratebare kri ja dibti krörö: Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? niebare kwe. (Ne abko: Ngöbö tikwe, Ngöbö tikwe, ¿ñobtä makwe kä mirikä tibtä jakän amarebti yere? nieta.) Abko mden niebare Jesukwe.

35 Jesukwe ñäkäbare kore, ye abko nitre ruäre nämane yete käkwe kukwe nuani angwane, namanintre niere:

¿Ñan tä ni Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías kärere jabtä, ja die mikakäre ya? namanintre niere kore.

Niebare kore kwe, ñobtä ñan angwane Jesukwe “Eloi” niebare angwane, namani ruen “Elías” kwrere ietre aisete.

36 Ye btäräbe, ni nämane yete, ngätäite ni nikani betekä iti, käkwe jändrän dän kukwän kwrere kä dianta esponja abko mritaninkä uba ñöi dimente, bti mäkäninte kwe nörä kräbtä, jata-ni ben, biani kwe ñadre tomnane Jesuye. Bti ni ye käkwe niebare:

Tuemetre yete. Elías rükadi den timon krusobtä yete ni okwäbti ya, ari ngibiaretari, niebare kwe.

37 Akwa Jesu abko käkwe ngratebare bäri kri ja dibti mda,

btäräbe krütani. 38 Jesu krütani, ye btäräbe dän ngutu ngetbo, bti ju blitakrä Ngöböbe nämane ñäkänintbe abko nianinkä kumu käin nükebe temen. 39 Jesukwe ngratebare, bti krütani ño nitre rükä dänkien romanobo okwäbti. Abtä niebare mda kwe:

Ni ne abko Ngöbö Odei era metre bkänä, niebare kwe.

40 Ye ngwane, ni merire merire nämane ruäre, namani bä mente temen se kwrere okwä Jesubtä siba. Nitre merire nämane, ye ngätäite María Magdalabo nämane, btä José btä Santiago bäri bati meye María nämane, arato Salomé nämane. 41 Meri ye abko, Jesu nämane nüne Galilea angwane nämane nekete ben angwane, nämane niara die mike. Ye ngwane meri mda mda nämane kwati siba abko nämane nekete Jesube, aisete nikani gwaire Jesube nebe Jerusalén. Meri ye abko nämane siba okwä Jesubtä.

Jesu doboi mikani

(Mateo 27.57-61; Lucas 23.50-56; Juan 19.38-42)

42 Ye ngwane abko, köbö jadükakrä känenkri, ni jökrä nämane sribi nuene biare jakrä jadüka mäträ, aisete kä jatani dere angwane, 43 José Arimateabo abko ie ja nukani töre, nikani Pilato kánti, käkwe Jesu ngwäkä käräbare ie. José Arimateabo abko ni ütiäte kri sribikä siba Sanedrinbe. Ni ye abko, Ngöbö rükadre gobrane ni kwe ngätäite

diribare Jesukwe nämane ngibia-re kisere arato, aisete nikani Jesu ngwäkä kärere Pilatoye. 44 José-kwe Jesu ngwäkä käräbare Pilatoye angwane, Pilatokwe ja ngwiani nikenkä, ñobtä ñan angwane Jesu krütani jötrö krübäte, käkwe ni rükä romanobo dänkien käräbare iti, bti Jesu krütanina bkänä abko ngwianintari kwe ie. 45 Nitre rükä dänkien käkwe Jesu krütanina bkänä niebare Pilatoye angwane, batibe Pilatokwe Jesu ngwäkä biamna Joséye. 46 José käkwe dän bäri ütiäte kädianta lino kökani, bti Jesu ngwäkä krusobtä käin diani timon, mrianinte kwe dante, bti kä muanina biare jækwatate ni doboi mikakrä, te Jesu doboi mikani kwe, bti jä kri münaninkä kwe abko mikani kä mkä juere kwe Jesu doboibti. 47 Angwane María Magdalabo btä María, José meye, nikani siba, okwäbti Jesu doboi mikani.

Jesu nükaninta nire

(Mateo 28.1-10; Lucas 24.1-12; Juan 20.1-10)

16 1 Yebti köbö jadükakrä nikanina ta angwane, María Magdalabo, María Santiago meye, btä Salomé käkwe jändrän rä mane kökani mda mikadre Jesu ngwäkä ngrabare. 2 Abti ñänä jatani gökökä krire käin bämante dekä angwane, nükanintre mda Jesu doboibti jändrän rä mane mikakäre ngrabare. 3 Nikanina nebe ja ken dobobti angwane, nikani niere jae kwärikwäri:

¿Jä kri dikaro mikani dobobti ye, nirekwe mikadikä mento nie amarebti yere? namani niere kore jae ji ngrabare.

4 Namanina kánti angwane, nikrabare kwetre angwane, jä kri abko ñakare täte kä mkäbti amne kä mkäbe tökare se kwere, btä okwä namanintre. 5 Bti nikanintre nikrenkä nguse kä mkäte angwane, ni bati btä dän nga ngwen bürere abko angele aibe nämane tákänintbe niaratre küde ruenkri, btä okwä namani angwane nekwetaninkä ni yebtä. 6 Akwa angelekwe niebare nitre merire yeye:

Mun ñan rekwetaka tibtä. Jesu Nazarebo müre ketani krusobtä, doboi mikani nete abko munta näin tuenta kánti, ye gare kuin tie, akwa Jesu ye nürate nire, aisete ñakare nete amne kä mkä be nebe tökare niara täbti, mun jakwe tuen. 7 Mun rikata, käkwe nie krörö nitre ja töitika-ka Jesube yeye btä Pedroye: Jesu nürate nire, bike niken Galilea ja ükärökäreta ketetibe munbe, kánti munkwe ja tuadita ben, niebare kwe munye ye kwrere, munkwe nie kore ietre, niebare angelekwe nitre merire yeye.

8 Yebti nitre merire nimä ye nikaninta angwane, nikani betekä ngitieti dobobti mentokwäre, ñobtä ñan angwane nekwetaninkä krübäte. Moto namani bete tükü tükü. Mden kisete namanintre grüekä jökrä ngrabare angwane, kä jürä namani krübäte dikaro btätre, aisete kukwe nakaninkä ño ño nin niebare jire

chi kwetre ni mda mdaye abko kukwe nakaninkä kore Jesubtä. Ne abko kore.

Jesukwe ja mikaninta tuadre María Magdalaboye

9 Bämänte dekä, Jesu nūka-ninta nire angwane, María Magdalabo, btä üai käme nämane Krä kükü juantari Jesukwe, ye ara jire, ie ja mikani tuare käne Jesukwe. 10 Yebti nitre ja töiti-kaka Jesube nämane diäne müen abko, ie Jesu nūkaninta nire, María jananbare niere. 11 Jesu nūkaninta nire jakwe tuani niebare Maríaakwe, akwa María nämane blite ngwarbe namanintre nütüre btä, aisete ñan kukwei mikani era kwetre.

Nitre nibu ja töitikaka Jesube, ie Jesukwe ja mikaninta tuadre

12 Abti ni nibu ja töitikaka Jesube nikani juta Jerusalén bäre mento angwane, batibe Jesukwe ja bä kwitani jene, kākwe ja mikani tuare ietre ji ngrabare, 13 bti nikani mda, kākwe niebare nitre ja töitikaka Jesube mda mda yeye, akwa ñan kukwe mikani era kwetre arato.

Jesukwe sribi biani nitre ja töitikaka benye

14 Abti nitre ja töitikaka Jesube ni jätäbti iti nämane mröre angwane, batibe Jesu nūkaninta nire, ye ni tuakatuaka kākwe niebare nitre ja töitikaka ben yeye abko ñan kukwei kani

ngäbti jire chi kwetre, yebtä Jesukwe ñäkäbare ietre.

15 Bti Jesukwe niebare mda ietre:

Kukwe kuin tibtä, ye mun rika mike gare kä ketareketare temen. 16 Munkwe kukwe ye mikadi gare, ye nire nire kākwe kadi ngäbti angwane, ja ngökadi ñöte kwe ti käfti, ni ye abko Ngöbökwe dianditari, akwa nire nire kākwe ñan kukwe ye kadre ngäbti abko ñan diandretari kwe, akwa Ngöbökwe mikadi ja tare nike kri.

17 Angwane, nitre tödekaka tibti abko kākwe jändrän nuendi krörö ti diebti: Üai käme juanditari mento nibtä kwe, ni kukwei jenena gare ñakare ietre abko bti blitadi kwe Ngöbö Üai köböire. 18 Nane tbi krübäte diandre kisete kwe, arato nane kräkä krübäte ni kämikakrä ñadre kwe, akwa ñan jraindre kisete. Mräkäre abko, ni bren bren bti kise mikadi kwe abko rabadita quinta ti diebti. Ye abko, nitre tödekaka tibti, ie kukwe rabad bare kore. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Jesu nikaninta kä käinbti

19 Ni Dänkien Jesu kākwe blitabare ünän kore nitre ja töitika-ka benbe, bti Ngöbökwe kaninkä käin, nikani ben kä käinbti, kanti mikani tākäninte kwe ja küde ruenkri. Ye kwrere mikani bäri ütiäte kwe jae. 20 Abti nitre ja töitikaka Jesube abko nikani mda kä ketareketare te. Kukwe

kuin nuenbare Jesukwe abko nikanintre mike gare ni jökräye. Angwane jändrän ñan rabadre bare ja di jenbti abko namani nebe bare ietre Jesu diebti,

niaratre kukwei rabadre era ni mda mdakrä, abkokäre ni Dänkien Jesu namani die mike kore abko kukwe nakaninkä kore Jesubtä. Ne ngörä.^r

^r 16.9-20 Versículo 9-20 abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin btä.